

स्रोत निर्देशिका

अत्याचाराचा सामना करणाऱ्या मुंबईतील
महिला आणि मुलांना मदत करण्यासाठी



संकलन

सिटी कोअर ग्रुप मुंबई

सहकार्य

कॉमनवेल्थ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह (सीएचआरआय)



CHRI

Commonwealth Human Rights Initiative
working for the *practical* realisation of human rights in
the countries of the Commonwealth

कॉमनवेलथ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह

कॉमनवेलथ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह (सीएचआरआय) राष्ट्रकुल मानवाधिकार पुढाकार ही एक स्वतंत्र, अशासकीय ना नफा तत्वावर चालणारी स्वयंसेवी संस्था आहे. तिचे मुख्यालय नवी दिल्ली येथे असून, तिची कार्यालये लंडन, युनायटेड किंग्डम आणि अक्रा, घाना येथे आहेत. १९८७ पासून सदर संस्था मानवी हक्कांच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीसाठी, व्यावहारिक प्राप्तीसाठी धोरणात्मक रणनीतिक वकिली आणि जोडणी (समर्थना) द्वारे वचनबद्धतेने कार्य करत आहे; त्याच बरोबर राष्ट्रकुल देशांमध्ये सदर मुद्द्यांबाबत योग्य ते जनमत निर्माण करण्यासाठी काम करत आहे सीएचआरआय ही विशेष करून एटीजे आणि एटीआय म्हणजेच न्यायापर्यंत पोहोच मिळविणे आणि माहितीपर्यंत पोहोच मिळविणे, याबाबत सर्व ठिकाणी ओळखली जाते.

एटीजे एक्सेस टू जस्टीस म्हणजेच न्याय मिळवून देणे, हा कार्यक्रम पोलीस खाते आणि तुलंग सुधारणा यावरील विशेष केंद्रित आहे. जेणेकरून मनमानीपणाला आळा बसेल आणि पदावर असलेल्या अधिकारी व्यक्तींना जबाबदार धरून पारदर्शकता साधता येईल. सीएचआरआय ही धोरणात्मक हस्तक्षेप, कायदेशीर उपाययोजना, समाजात युती प्रस्थापित करणे तसेच पीडित लोकांबरोबर जुळून राहणे यावर लक्ष देते.

एटीआय म्हणजेच एक्सेस टू इंफॉर्मेशन, हे सर्व भौगोलिक परिस्थितीत किंवा वेगवेगळ्या देशांमध्ये अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि माहिती कायद्यांचे स्वातंत्र्य याबाबत तज्ज्ञांचा सल्ला घेणे, आह्वानात्मक समस्या किंवा गोष्टीवरील प्रकाश टाकणे, ठीक ठिकाणी राबविलेल्या कायद्यांमध्ये पारदर्शकता आणणे आणि क्षमता विकसित करणे, यावर विशेष लक्ष देते. सीएचआरआय ही व्यक्ती स्वातंत्र्य आणि माध्यमांच्या अधिकारावर येणाऱ्या दडपणाचे समीक्षण करून छोट्या छोट्या देशांकडे विशेष लक्ष देण्यासाठी नागरी समाजाचा आवाज मानवाधिकार परिषदेत आणि राष्ट्रकुल सचिवालयामध्ये ऐकू जावा यासाठी प्रयत्नशील असते. सदर संस्थेचा कामाचा व्याप/विस्तार हा एसडीजी ८.७ आहे. यामध्ये पीडितांची बाजू मांडणे, संशोधन करणे आणि तत्कालीन स्वरूपातील गुलामगिरी, तसेच मानव तस्करी यांच्याविरोधी जनमत तयार करण्यासाठी राष्ट्रकुल ८.७ नेटवर्कद्वारे प्रयत्न केले जातात.

सीएचआरआयला संयुक्त राष्ट्रांच्या आर्थिक आणि सामाजिक परिषदेत विशेष सल्लामसलतीचा दर्जा आहे, आणि त्याला राष्ट्रकुल सचिवालयाची मान्यता देविल आहे. ती पर्यवेक्षण आणि नागरी संस्था यांच्या विशेष तज्ज्ञांबद्दल मान्यताप्राप्त असून, भारतात एक नोंदणीकृत संस्था; लंडनमध्ये मर्यादित धर्मदाय संस्था आणि घानामध्ये एक समाजसेवी संस्था म्हणून नोंदणीकृत आहे.

कॉमनवेलथ राष्ट्रांच्या संघटनेने आपल्या ५४ सदस्य देशांना समान कायद्याचा अधिकार दिला असला, तरी या सदस्य देशांमध्ये मानवी हक्कांच्या मुद्द्यावर विशेष लक्ष दिले जात नव्हते; म्हणून अनेक कॉमनवेलथ व्यावसायिक संघटनांनी एकत्र येऊन सीएचआरआयची स्थापना केली.

आपले संशोधन, अहवाल, वकिली, गुंतवणूक आणि नियमित तपासणीद्वारे सीएचआरआय मानवी हक्कांच्या प्रगतीकडे आणि त्याबाबतच्या अडचणीच्या मुद्द्यांवर लक्ष पुरवते. ती राष्ट्रकुल सचिवालय, संयुक्त राष्ट्र मानवी हक्क परिषदेचे सदस्य, प्रसारमाध्यमे आणि नागरी संस्था यांना संबोधित करते. ती एटीजे आणि एटीआय संबंधित प्रशां बाबत सार्वजनिक शैक्षणिक कार्यक्रम, धोरणात्मक संवाद तुलनात्मक संशोधन वकिली आणि नेटवर्क, याद्वारे कार्य करते.

मानवी हक्कांच्या सार्वत्रिक घोषणा, राष्ट्रकुल देशांची हारे तत्वे आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मान्यताप्राप्त मानवाधिकार साधने, त्याचबरोबर राष्ट्रीय पातळीवर मानवी हक्कांबाबत कार्यरत असणारी स्थानिक साधने यांना चालना देणे हा सीएचआरआयचा उद्देश आहे.

आंतरराष्ट्रीय सल्लागार आयोग : अध्यक्ष- एलिसन ड्यूक्सबरी, सदस्य- वजाहत हबीबुल्ला, जोआना- ईवर्ट-जेम्स, सॅम ओकुडझेतो आणि संजय/संजॉय हजारीका.

कार्यकारी समिती भारत अध्यक्ष : हबीबुल्ला वजाहत सदस्य : बी. के. चंद्रशेखर, जयंत चौधरी, किशोर भार्गव, माझा दारुवाला, नितिन देसाई, कमलकुमार, मदन बी. लोकर, पूनम मुन्नेजा, जेकरब पुत्रोज, विनीता राय, ए. पी. शाह, आणि संजॉय हजारीका.

कार्यकारी समिती (घाना) : अध्यक्ष : सॅम ओकुडझेतो, सदस्य : अकोटो अंपाव, कोफी काशिगा, एमीली शॉर्ट, ज्युलिएट तुकली आणि संजॉय हजारीका.

कार्यकारी समिती (यूके) : अध्यक्ष : जोआना एवर्ट-जेम्स, सदस्य : ओवेन ट्यूडर, प्रलाब बरुआ, हन्ना रॅटक्लिफ, एम्मा केर आणि संजॉय हजारीका.

आंतरराष्ट्रीय संचालक : संजॉय हजारीका

ISBN : 978-93-81241-94-3

© कॉमनवेलथ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह, २०२० या अहवालातील माहितीचा वापर मूळ स्रोताचा उल्लेख देऊन करण्यास हरकत नाही.



सीएचआरआय मुख्यालय, नवी दिल्ली

५५ ए, तिसरा मजला सिद्धार्थ चॅम्बर्स

काळूसराय,

नवी दिल्ली 110 016

इंडियाटेल : +91 11 4318 0200

फॅक्स : +91 11 4318 0217

ई-मेल :

infohumanrightsinitiative.org

सीएचआरआय लंडन

रूम क्रमांक २१९

स्कूल ऑफ अॅडव्हान्स्ड स्टडी, साऊथ ब्लॉक,

सिनेट हाऊस

मालेट स्ट्रीट, लंडन डेल्यूसी १ई७एचवू

युनायटेड किंग्डम

ई-मेल :

londonhumanrightsinitiative.org

सीएचआरआय आफ्रिका, अक्रा

डॉ. स्टॅन्ले मार्बेल प्लाझा घर. क्र. १५८/२

आसायलम डायन अक्रा.

टेलि./फॅक्स : +233 302 971170

ई-मेल : chriafriahumanrightsinitiative.org

स्रोत निर्देशिका

अत्याचाराचा सामना करणाऱ्या मुंबईतील
महिला आणि मुलांना मदत करण्यासाठी

लेखक

डोनिता क्वाड्रोस आणि डॉल्फी डी'सोझा

भाषांतर

श्री. अनिल डाबरे

ऋणनिर्देश

सदर संसाधन माहिती निर्देशिका सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) आणि राष्ट्रकुल मानव अधिकार पुढाकाराचा एक संयुक्त उपक्रम आहे.

सीसीजी नेटवर्क संघटना ही या उपक्रमाच्या केंद्रभागी आहे. सदर नेटवर्क माहिती, अमूल्य दृष्टिकोन आणि सामंजस्यपूर्ण ऐक्य यामुळे प्रभावी आणि सहभागी बनले आहे. सीसीजी उपक्रमाला अपार योगदान देणाऱ्या सेंटर फॉर लीगल सर्व्हिसेस अँड वुमन नेटवर्किंगच्या अॅडव्होकेट जया मेनन ज्यांनी विशेष कायदेशीर सेवा दिली, तसेच श्री. विलास तुपे सहाय्यक पोलीस कमिशनर (निवृत्त) यांचे मार्गदर्शन आणि सहकार्य यासाठी त्यांचे आभार मानू इच्छितो.

सीसीजीच्या बऱ्याच सदस्यांनी या निर्देशिकेसाठी संपर्कसूची तयार करण्यास मदत केली आहे. महिलांवरील हिंसाचार वरील हस्तक्षेपासाठी टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्सचे रिसोर्स सेंटर; पोषण, शिक्षण व आरोग्य कृती, अक्षरा सेंटर, यंग विमेन्स ख्रिश्चन असोसिएशन, सेंटर फॉर इनडन्कायरी इन हेल्थ अँड अलाइड थीम्स- दिलासा, एमआरएसएम लीगलिस आणि जिल्हा कायदेशीर सेवा अधिकारी, मुंबई, यांच्या योगदानाबद्दल आम्ही त्यांचे ऋणी आहोत. अॅडव्होकेट आयलीन एलीन मार्क्स आणि सिव्हिक स्टुडिओज यांनी त्यांची संसाधने आम्हाला सामायिक केली, तसेच उपयुक्त असे अभिप्राय दिले यासाठी आम्ही त्यांचे देखील आभार मानू इच्छितो.

पोलीस सुधारणा कार्यक्रमाच्या प्रमुख देविका प्रसाद आणि वरिष्ठ कार्यक्रम अधिकारी अदिती दत्ता, सीएचआरआय संपर्क माध्यम अधिकारी आदित्य शर्मा यांना त्यांच्या सूचना, अभिप्राय आणि आढावा यासाठी विशेष आभार.

ही सर्व माहिती एकत्र आणण्यास मदत करणाऱ्या, इंटर्न श्रेया जोशी यांच्या अथक प्रयत्नांचे कौतुक सीएचआरआय आणि सीसीजी करते.

सीएचआरआयचे आंतरराष्ट्रीय संचालक संजय हजारीका यांच्या सीसीजीला निरंतर पाठिंब्याबद्दल आम्ही त्यांचे आभार मानू इच्छितो.

पोलीस सुधारणा कार्यक्रमासाठी चहेलभाई दवे यांनी मुंबईतील कार्याला खूप सहकार्य केले आम्ही यासाठी त्यांचे आभारी आहोत. सीसीजी हा त्यांच्या उदार समर्थनाचाच एक परिणाम आहे.

डॉल्फी डी'सोझा

विषयसूची

I.	मुंबईमधील सिटी कोअर ग्रुप इनिशिएटिव्ह	१
II.	स्रोत निर्देशिका : लक्ष्य आणि उद्देश	२
III.	सिटी कोअर ग्रुपचे सदस्य	३
IV.	प्रमुख सेवा प्रदाता	१०
	१. सेहत- दिलासा केंद्रे.	१०
	२. स्नेहा आणि त्याची केंद्रे	१२
	३. मजलिस कायदेशीर केंद्र	१२
	४. अक्षरा केंद्र	१३
	५. प्रेरणा	१३
	६. स्त्री मुक्ती संगठन ..	१४
V.	महिला आणि मुलांसाठी टीआयएसएस स्पेशलसेल	१५
	महिलांवरील हिंसाचारावरील वेब ॲपबद्दल...	१५
	महिला व मुले यांच्या विशेष कक्षांची माहिती, मुंबई	१६
VI.	घरगुती हिंसाचार प्रतिबंधक कायदा २००५ अंतर्गत महिला संरक्षण संरक्षक अधिकाऱ्यांची यादी	१७
VII.	महिलांसाठी निवारा घरांची यादी	१८
VIII.	मुलांसाठी निवारा घरांची यादी.	१९
IX.	मुंबईत कायदेशीर मदत सेवा	२१
X.	महाराष्ट्रातील पोलीस अधिकाऱ्यांच्या तक्रारी	२२
XI.	महत्त्वाची हेल्पलाइन/संपर्क क्रमांक	२४
XII.	मुंबई पोलीस : वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्यांचा संपर्क तपशील	२६
XIII.	मुंबई पोलिसांचे प्रांत/विभागवार संपर्क तपशील.	२७
XIV.	मुंबई पोलीस स्टेशन	२९
XV.	मुंबई पोलिसांची संघटनात्मक रचना	३३
XVI.	मुंबई पोलीस पदानुक्रम..	३४
XVII.	मुंबई पोलीस इन्सिग्रिअस/ अधिचिन्हे	३५
XVIII.	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग	३६
XIX.	घरगुती हिंसाचारावरील महत्त्वपूर्ण संसाधन साहित्य	३७

I सिटी कोअर ग्रुपचे सदस्य

सिटी कोर ग्रुप हे मुंबईस्थित नागरी समाज संस्था, वकील आणि कार्यकर्ते यांचे नेटवर्क (जाळे) आहे. हे घरगुती हिंसाचारासह, महिला आणि मुलांवरील हिंसाचाराच्या प्रश्नावर प्रतिक्रिया देण्यासाठी कार्यरत आहे. सीसीजीची स्थापना २०१८ मध्ये झाली होती. कॉमनवेलथ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह (सीएचआरआय) जी न्यायापर्यंत पोहोच मिळवण्याच्या प्रश्नावर कार्य करते. ती सीसीजी चालवण्यास मदत करते.

सीसीजीने केवळ सहा सदस्यांसह आपली वाटचाल सुरू केली. हे नेटवर्क आता संपूर्ण मुंबईत पसरलेल्या पन्नासहून अधिक संस्थांमध्ये पोहोचले आहे. ज्ञान आणि स्रोत सामायिक करण्यासाठी व अनुभवातून शिकण्यासाठी सीसीजी दर महिन्याला भेटते. सदर नेटवर्कचे मुख्य उद्दिष्ट हे महिला आणि मुलांच्या हक्काबाबत महत्वपूर्ण विविध कायदानुसार संबंधित हितधारकांच्या कर्तव्याविषयी अत्यावश्यक माहिती देऊन, सदस्यांना किंवा पीडित व्यक्तींना मदत करणे हे आहे. तसेच सदस्यांना किंवा पीडितांना किंवा कोणालाही आवश्यकतेनुसार कोणत्याही संबंधित पोलीस आणि इतर राजपत्रित अधिकारी व्यक्तीशी संपर्क साधण्याच्या उद्देशाने संदर्भसूची प्रदान करणे.

सदर नेटवर्क हे स्थानिक गट आणि समुदायामधील हस्तक्षेप अधिक बळकट करण्यासाठी मदत करणे, ज्ञान वाढवणे आणि सदस्यांमधील कायदेशीर तरतुदीविषयी जागृताता निर्माण करण्यास वचनबद्ध आहे. सर्व सीसीजी सभांचे वैशिष्ट्य म्हणजे कायदे आणि तांत्रिक क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्तींनी सदस्यांची क्षमता वाढविण्यासाठी दिलेली सत्रे होत. सदर सत्रांमध्ये कौटुंबिक हिंसाचार प्रतिबंधक कायदा २००५, लैंगिक गुन्हांपासून मुलांचे संरक्षण अधिनियम २०१२, कामाच्या ठिकाणी लैंगिक शोषण कायदा २०१३, माहितीचा अधिकार कायदा २००५, कौटुंबिक कायदे, मुस्लिम वैयक्तिक कायदा आणि पोलीस सुधारणा वरील धोरण व कायदेशीर सूचना किंवा केस वर्क दस्तावेजीकरण यांसारख्या संबंधित क्षेत्राविषयी केलेली चर्चा होय.

सीसीजी राज्य संस्था आणि स्थानिक समुदायासह नेटवर्क तयार करण्यासाठी कार्य करते; जेणेकरून कायदेशीर हक्काबद्दल जागृती निर्माण होऊ शकेल. यासाठी बऱ्याच वेळेला तिने मुंबई पोलिसांशी संवाद सुरू केला आहे. सीसीजी सदस्यांना मुंबई जिल्हा कायदेशीर सेवा प्राधिकरण (डीएलएसएस) मध्ये पॅरालीगल स्वयंसेवक म्हणून काम करण्याचे प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. तसेच त्यांनी बेपत्ता मुलांवरील प्रकल्पात डीएलएसएला मदत केलेली आहे. तसेच समुदाय आधारित गटासाठी आणि शैक्षणिक संस्थांसह जनजागृती कार्यक्रमांचे आयोजन केले आहे.

॥ स्रोत निर्देशिका : उद्दिष्ट आणि हेतू

घरगुती अत्याचारसह अन्य शोषणाचा सामना करणाऱ्या महिला आणि उत्तरजीवी बालकांच्या समोरील आव्हानाचा विचार करताना हितधारक किंवा यंत्रणेपर्यंत पोहोचण्यासाठी व्यक्ती किंवा संघटनांना एका व्यापक विस्तृत स्रोत निर्देशिकाची गरज आहे, हे सीसीजीने ओळखून तिची मंजूरी दिली.

सदर स्रोत निर्देशिका ही अत्याचार किंवा शोषणातून (उत्तरजीवी) वाचलेले, पोलीस, वकील व कार्यकर्ते यांना पुढीलप्रमाणे मदत करण्यासाठी एक छोटासा प्रयत्न आहे.

- सर्व सीसीजी सदस्यांची माहिती- ज्यांच्याशी घरगुती अत्याचारातून उत्तरजीवी किंवा पीडित/प्रभावित महिला व मुले संपर्क साधू शकतात.
- अत्याचारातून उत्तरजीवी/वाचलेल्या लोकांना ज्या लोकांची सेवा मिळू शकते अशा सेवा प्रदात्यांची संपूर्ण यादी
- मुंबईतील पोलीस स्टेशन व वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्यांचा संपर्क तपशील
- कौटुंबिक अत्याचार अधिनियम २००५ अंतर्गत महिला संरक्षण संबंधित अधिकाऱ्यांची यादी
- हेल्पलाइन नंबरची यादी



सिटी कोअर ग्रुपचे सदस्य

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) पन्नासहून अधिक सदस्यासह बनलेले आहे त्यामध्ये नागरी समाज संस्था व वकील आणि महिला व बालकांच्या हक्कांवर कार्य करणारे कार्यकर्ते यांचा समावेश आहे. या सीसीजी सदस्यांचा संपर्क तपशील खाली दिलेल्या तक्त्यात दिला आहे.

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>अॅड. रोशनी आर. तांदळे मुंबई उच्च न्यायालयात अतिरिक्त सरकारी वकील म्हणून नियुक्त यापूर्वी सेंट्र फॉर लीगल सर्व्हिसेसशी संबंधित संपर्क क्रमांक : ९८१९५९९७८८ ई-मेल : roshanitandale7@gmail.com विशेषीकरण : लिंगआधारित हिंसा (घरगुती हिंसा आणि कौटुंबिक बाबी) आणि बालहक्क</p>	<p>अॅड. आयलीन सविना मार्कस मुंबई हायकोर्टाचे वकील आणि डीएलएसए च्या पॅनेल (तज्ज्ञ) वकील संपर्क क्रमांक : ९८३३२५४६३८ ई-मेल : aileen.marques@gmail.com विशेषीकरण : कौटुंबिक कायदा, घरगुती हिंसा कायदा, बालसंरक्षण कायदे आणि लैंगिक गुन्हे यामध्ये लौकिक आहे. महिला आणि मुलांवरील गुन्हांसाठी त्या एक प्रशिक्षक आणि स्रोत/तज्ज्ञ व्यक्तीदेखील आहेत.</p>
<p>अॅड. टीना व्हिक्टर पॉल राहत लीगल एडशी संबंधित. संपर्क क्रमांक : ९८१९४८८२४८ ई-मेल : tpaul530@gmail.com विशेषीकरण : लैंगिक गुन्हेगारी आणि घरगुती हिंसाचाराच्या प्रकरणांमध्ये विनामूल्य कायदेशीर मार्गदर्शन प्रदान करणे.</p>	<p>अॅड. संजय वाघमारे राहत लीगल एडशी संबंधित. संपर्क क्रमांक : ९९२०५८५१२४ ई-मेल : adv.sanjaywaghmare@gmail.com विशेषीकरण : अल्पसंख्याकांच्या, घरगुती आणि लैंगिक छळाला पीडितांना मोफत कायदेशीर मार्गदर्शन प्रदान करणे आणि समाजास सक्षम बनविण्यासाठी कायदेशीर प्रशिक्षण आणि जनजागृती करणे</p>
<p>अॅड. नाओमी नाथन संपर्क क्रमांक : ७४९८३७४२८८ ई-मेल : naominats@gmail.com विशेषीकरण : पोलीस केंद्र/कोठडी बाबींमध्ये आणि कायद्याशी संघर्ष असलेल्या मुलांना कायदेशीर सल्ला / मार्गदर्शन प्रदान करणे.</p>	<p>अॅड. सुसान डायस संपर्क क्रमांक : ९८२०१०६७५८ ई-मेल : shuegul@hotmail.com विशेषीकरण : जोड्यांमधील वाद आणि कौटुंबिक विवादांच्या बाबतीत समुपदेशन आणि मार्गदर्शन</p>
<p>आदर्श फाउंडेशन सुजाता सावंत संपर्क क्रमांक : ९७७३०९७५६४ sujatasawant77@gmail.com विशेषीकरण : कौशल्य प्रशिक्षण आणि लघुउद्योगांद्वारे सामुदायिक विकासासाठी आणि महिला सशक्तीकरणासाठी कार्य करणे आणि सामुदायिक जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करणे.</p>	<p>अॅड. विद्या पाटील सख्या महिला मार्गदर्शक कक्षाशी संबद्ध संपर्क क्रमांक : ८०९७४०९६७८/७६२०००५४४८ ई-मेल : vidyapatil15@gmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसा यावर समुपदेशन आणि कायदेशीर मार्गदर्शन व हस्तक्षेप.</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>अनिता शेट्टी महिला दक्षता समिती (कुर्ला) आणि लेट्स फीड मुंबई. संपर्क क्रमांक : ९९६७७१०४४४/९८७०४५५७२२ ई-मेल : anitaanilshetty@gmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसा, लैंगिक छळ, मादक पदार्थांचे व्यसन, विवाहसंबंधी जोडप्यांमधील वाद आणि कौटुंबिक विवाद यावर समुपदेशन. पोलीस ठाण्यात तक्रार नोंदविण्यासाठी आणि (उत्तरजीवींचे) वाचलेल्यांचे पुनर्वसन करण्यास मदत</p>	<p>कायदेशीर सेवांसाठी केंद्र अॅड. जया मेनन विमेन्स नेटवर्किंगशी ही संबंधित संपर्क क्रमांक : ९८२०६१६७६० ई-मेल : jayamenon1@gmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचार, ज्येष्ठ नागरिकांचे त्यांच्या मुलांबरोबरचे वाद, विवाहविषयक बाबी आणि मालमतेच्या प्रकरणांमध्ये कायदेशीर मदत प्रदान करते.</p>
<p>आशा महिला शक्ती प्रतिष्ठान आशा बी. शेख संपर्क क्रमांक : ९८६९५६३१२५ ई-मेल : shaikhasha40872@gmail.com विशेषीकरण : महिला सशक्तीकरण, आरोग्य आणि स्वच्छता</p>	<p>ग्रेस गोन्साल्विस सामाजिक कार्यकर्त्या, संपर्क क्रमांक : ९७७३१७२२६३ विशेषीकरण : सामाजिक कार्यकर्त्या, मुंबईच्या पूर्व उपनगरांतील मध्य रेल्वे पोलिसांशी अतिशय चांगले संपर्क असणाऱ्या व्यक्ती.</p>
<p>चुडम समुदाय केंद्र पत्ता : निर्मला निवास चुईम व्हिलेज रोड, खार-दांडा मुंबई ४०० ०५२ सि. बेनेडिक्टा सल्डाना संपर्क क्रमांक : ९९६९३७८८०३ अॅड. रुशिला रिबेलो संपर्क क्रमांक : ८८०६८२९९४० ई-मेल : chuimcommuneentregmail.com विशेषीकरण : समाजातील दुर्बल घटकांसाठी स्वयं सहायता गट, बचतगट, मुलांसाठी डे केअर सेंटर, कायदेशीर मार्गदर्शन आणि समुपदेशन यांसारखे कार्यक्रम राबविणे.</p>	<p>नागरी (सिविक) स्टुडिओ अनुष्का शाह आणि रुही भाटिया संपर्क क्रमांक : ९९२०३८७८०७, ०२२- ६२६०६८०० पत्ता : ए-८०१, क्रेसेन्ड्रो, जी ब्लॉक बीकेसी, वांद्रे कुर्ला कॉम्प्लेक्स, वांद्रे पूर्व, मुंबई ई-मेल : roohi@civicstudios.com वेबसाइट : https://civicstudios.com/ सिविक/ नागरी स्टुडिओ हे एक मुंबई आधारित प्रॉडक्शन हाउस आहे जे 'नागरी करमणुकीच्या शैलीत कथा सादर करते, म्हणजेच लोकशाही बळकट करण्यासाठी नागरिकांना आणि सरकारला एकत्र आणणारी कथा सादर करणे. ते कल्पनामय किंवा वास्तव कथा सर्जनशीलतेने तयार करतात व चित्रपट, दूरदर्शन शो, वेब-मालिका आणि शॉर्ट-फॉर्म डिजिटल सामग्रीच्या स्वरूपात सादर करतात.</p>
<p>अॅनी कार्डोज संपर्क क्रमांक : ८२९११३६५४० ई-मेल : annie.p.cardoz@gmail.com विशेषीकरण : फॉरेंसिक क्रिमिनोलॉजी अॅड रिसर्चमध्ये प्रशिक्षित. बालहक्क आणि धोरणे, महिला सक्षमीकरण, एलजीबीटीक्यूआयए+ हक्क या विषयांवर तज्ज्ञ प्रशिक्षक म्हणून लौकिक आहे आणि कैद्यांच्या हक्कांवर सत्रांचे आयोजन.</p>	<p>भारतीय मुस्लिम महिला आंदोलन नूरजहां नियाज सफिया संपर्क क्रमांक : ९८३३०७२६९० ई-मेल : noorjehan.sn1@gmail.com खातून शेख संपर्क क्रमांक : ९२२४३१३८१९ पत्ता : खेरवाडी रोड शीतला देवी मंदिरासमोर. वांद्रे पूर्व, मुंबई -५१ विशेषीकरण : कायदेशीर मदत आणि समुपदेशन. मुस्लिम पर्सनल लॉमध्ये लौकिक आहे.</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>देवकृपा मंडळ सी. कॅथरिन संपर्क क्रमांक : ०२२ २४४४ ६१६२/८०९७२८३४०४ पत्ता : कॅनोसा कॉन्व्हेंट, एम. एम. चोटानी मार्ग, माहीम, मुंबई, महाराष्ट्र ४०००१६ ई-मेल : devkripacanosagmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचाराची प्रकरणे हाताळणे, गरजू समुदायांपर्यंत पोहोचून कार्य करणे, महिलांसाठी समुपदेशन करणे आणि कौशल्य विकास प्रशिक्षण</p>	<p>देश सेवा समिती अॅड. अविशा कुलकर्णी संपर्क क्रमांक : ०२२ २८७८१०४३ पत्ता: २५/४, दिव्य ज्योती, शास्त्रीनगर रोड नंबर २, शास्त्रीनगर, गोरेगाव पश्चिम, मुंबई, महाराष्ट्र ४००१०४ ई-मेल : deshsevasamitigmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसा, लैंगिक छळ, (ज्येष्ठ नागरिक व महिलांच्या) मालमत्ता प्रकरणांमध्ये साह्य.</p>
<p>फ्लोरेन्सओ डिस्झा 'पोलीस सुधारणेच्या दक्षता'शी संबंधित संपर्क क्रमांक : ९५९४५२५४९५ ई-मेल : flor-dsouzayahoo.co.in विशेषीकरण : आरोग्य सेवा आणि नागरी समसस्यांबाबत जागरूकता कार्यक्रम आयोजित करते आणि नियमित आरोग्य शिबिरे आयोजित करतात. रुग्णालये आणि आरोग्य सेवा केंद्रांशी चांगले नेटवर्क आहे आणि सीमान्त वर्ग (आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाना) मोफत किंवा वाजवी दरात वैद्यकीय सेवा पुरवणे.</p>	<p>आयसी विमेन्स वेलफेअर असोसिएशन इव्हान डिस्झा संपर्क क्रमांक : ९८२०७७१५३९/०२२२८९३७४७६ ई-मेल : yvonne16redifmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचाराच्या प्रकरणांमध्ये सहाय्य, वंचितांमधील मुलांना शिक्षण आणि ज्येष्ठ नागरिकांना मदत करणे. बोरिवलीतील स्थानिक पोलीस ठाण्याशी चांगला संबंध आहे</p>
<p>गावदेवी महिला विकास फाउंडेशन सायरा शेख संघमित्रांशीही संबंधित आहे संपर्क क्रमांक : ९२२१९९९५९५ पत्ता : गुरुनगर, एन. आर. अजमेरी मशीद, गावदेवी डोंगरी, अंधेरी वेस्ट मुंबई - ४०००५८ ई-मेल : sairasheikh3475gmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचार आणि महिलांविरुद्धच्या इतर हिंसाचाराच्या मुद्द्यांविषयी मार्गदर्शन.</p>	<p>डॉट्स ऑर्गनायझेशन संस्थेमध्ये सामील निर्मला ठाकूर संपर्क क्रमांक : ९८१९८५२०२४ ई-मेल : nirmala.kiran.thakurgmail.com विशेषीकरण : एचआयव्ही+ टीबी, आणि कर्करोगाच्या रुग्णांना महिला लैंगिक कामगारांचे कल्याण, वैद्यकीय आणि आरोग्य साह्य, तसेच मानवी तस्करी आणि बालकामगार निर्मूलनाच्या दिशेने कार्य करते.</p>
<p>जस्टिस वेंचर्स इंटरनेशनल (जेव्हीआय) प्रेमराज : संपर्क क्रमांक : ९८३३९६०३२८ स्वाती परशुराम तापसे संपर्क क्रमांक : ९८३३९६०३२८ ई-मेल : praajusticeventures.org वेबसाईट : https://justiceventures.org/ विशेषीकरण : महिला आणि मुलांना कायदेशीर साह्य, वेठबिगारी/ वेठमजुरी, मानव तस्करी / लैंगिक तस्करीविरोधी. झोपडपट्टीवर्गात होणारी मानवी तस्करी आणि इतर प्रकारच्या अत्याधिक अन्यायाच्या विरोधात लढा देण्यासाठी जेव्हीआयने स्थानिक संस्था आणि जागतिक हितधारकांशी सहयोगिता/भागीदारी केली आहे.</p>	<p>जीवन (लाइफ) सेवा संस्था प्रशांत अभंग संपर्क क्रमांक : ९८६७२८८९९९ ई-मेल : prashant.sa912gmail.com योगेश बोंदारडे संपर्क क्रमांक : ९७७३४३१२३७ ई-मेल : yogeshbondardegmail.com वेबसाईट : http://www.jeevanLivesevasanstha.org/ विशेषीकरण : सीमान्त (आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल) वर्गावर, विषेशकरून आदिवासी जमातींवर लक्ष केंद्रित करून रोजगार निर्मिती, कायदेशीर मार्गदर्शन आणि जनजागृती यांद्वारे सक्षमीकरण.</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>कोकण महिला विकास रश्मी भावसार संपर्क क्रमांक : ९८१९२२२८५१ ई-मेल : rashmibhavsar10122gmail.com विशेषीकरण : सामुदायिक विकास, शिक्षण आणि कौटुंबिक विवादांमध्ये समुपदेशन.</p>	<p>डोनिता क्वाड्रोस संपर्क क्रमांक ९००४०००९८० ई-मेल : donita.quadros93gmail.com विशेषीकरण : क्रिमिनोलॉजिस्ट (गुन्हेगारी शास्त्राभ्यासक) आणि समाजसेविका. पोलीस कार्यपद्धती, लिंग आधारित हिंसा आणि मुलांवरील हिंसाचार निगडित प्रश्नांबाबत तज्ज्ञ आहेत</p>
<p>महाराष्ट्र घर कामगार विकास संघटना सुरेश पाटील संपर्क क्रमांक : ९२२४६६२७४७ ई-मेल : sureshpatil04gmail.com विशेषीकरण : घरगुती कामगारांची जमवाजमव आणि कामगार हक्कांसाठी वकील. या व्यतिरिक्त क्षमता निर्माण करणे आणि सरकारी योजनांचा लाभ घेण्यासाठी मार्गदर्शन करणे.</p>	<p>एमआरएसएम लीगलिस अॅड. संतोष मारिया पॉल संपर्क क्रमांक : ९९२२९७७२६२/९८६७८५५१५६ पत्ता : २०२, मरीना बिल्डिंग, ऑफ हिल रोड, लकी रेस्टॉरंटजवळ, वांद्रे (प.), मुंबई ४०००५० ई-मेल : mrsmlegalisg@gmail.com विशेषीकरण : मालमत्तासंबंधित बाबी, कौटुंबिकवाद, संमतिपत्र, करारनामा, घरगुती हिंसा, घटस्फोट, दत्तक घेणे, अशा विविध कायदेशीर कागदपत्रांचे मसुदा तयार करण्यास मार्गदर्शन/साह्य</p>
<p>परिवर्तनशील संस्था पंजाबराव गवई संपर्क क्रमांक : ७७३८५८९२१२ ई-मेल : parivartansheelsansthagmail.com विशेषीकरण : क्षमता वाढवणे आणि बेघर समुदायांचे सबलीकरण करणे. महिला आणि मुलांवरील हिंसाचाराच्या मुद्द्यांवर सामाजिक मार्गदर्शन आणि सहाय्य यावर कार्य करते.</p>	<p>हेमा कासारे आणि रूपाली कासारे पॅरा कायदेशीर स्वयंसेवक आणि सामाजिक कार्यकर्त्या संपर्क क्रमांक : ९८३३२०४५५१ विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचार, कौटुंबिक वाद यांत मार्गदर्शन आणि पोलिसांशी कसे वागावे, याबाबत नागरिकांना मदत (मेन अगेन्स्ट व्हायलेंस अँड अब्युस) पुरुषविरुद्ध हिंसा आणि गैरवर्तन.</p>
<p>हरीश सदानि : संपर्क क्रमांक : ९८७०३०७७४८ पत्ता : संतोष बिल्डिंग, कक्ष क्रमांक २१, तिसरा मजला, एल.जे. रोड, शिवाजी पार्क, दादर प. मुंबई ४०००२८ ई-मेल : saharsh267gmail.com mavamumbaigmail.com वेबसाइट : http://mavaindia.org विशेषीकरण : MAVA तरुण पुरुष आणि किशोरवयीन मुलांना लैंगिक आणि लैंगिकतेच्या विषयावर आकर्षक पणे संवेदनशील, सचेतन समुपदेशन करीत आहे, यामुळे त्यांना महिलांच्या सन्मानाच्या हक्कासाठी आणि सर्वांसाठी हिंसामुक्त समाज उभारण्यास ठाम राहता येईल. मावा हिचा क्षमता वाढविण्यात लौकिक आहे आणि महिला व मुलांवरील हिंसाचाराच्या मुद्द्यांवर सामाजिक मार्गदर्शन आणि मदत करणे याबाबत कार्य करते पूर्णतः स्वयंसेवी संस्था.</p>	<p>अनघा खंडागळे संपर्क क्रमांक : ९१५८४२८८१२ पत्ता : ७ बी. एम. पी. सोसायटी एन एस. एस. रोड असल्फा-मेट्रो स्टेशन, असल्फा व्हिलेज, घाटकोपर-पश्चिम, मुंबई ८४ ई-मेल : anagha.khandaglepurnata.org विशेषीकरण : मानवी तस्करी, बाल कामगार आणि बाललैंगिक अत्याचाराला बळी पडलेल्या महिला आणि मुलांसाठी बचाव साह्य</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>पोलीस सुधारणा दक्षता लिनस डी'लिमा संपर्क क्रमांक : ९९३००५२६५२ स्टॅनले डिसोझा संपर्क क्रमांक : ८४५१०७७५६६ ई-मेल : policereformswatch gmail.com विशेषीकरण : मुंबईत पोलिसांकडून अधिक चांगल्या प्रकारे कार्य व्हावे, यासाठी मागणी संबंधित नागरिकांची ही युती आहे. आपले हे उद्दिष्ट साध्य होण्यास, ती सरकार, पोलीस आणि नागरिकांच्या पातळीवर वकिली आणि परस्पर संवाद साधण्यास साह्य करते.</p>	<p>महाराष्ट्र असंघटित कामगार संघटना नंदकुमार विठ्ठल महाडिक संपर्क क्रमांक : ९९८७९२४५९२ पत्ता : कला गणपतीच्या मागे, जे. डी. रोड, मुलुंड कोर्टच्या जवळ, मुलुंड (पश्चिम) मुंबई- २२ ई-मेल : nandkumarm015gmail.com विशेषीकरण : असंघटित क्षेत्रातील कामगारांचे संघटन करणे आणि त्यांचे कामगार हक्क मिळवून देऊन आणि त्यांना विविध शासकीय योजनांमध्ये प्रवेश मिळवून देऊन सक्षम बनविणे.</p>
<p>प्रयास फाउंडेशन सुशीला पल्लीचा संपर्क क्रमांक : ९८२०६४०६७३ ई-मेल : prayastohelpgmail.com विशेषीकरण : कौशल्य प्रशिक्षण, क्षमता निर्माण, बचतगट, शैक्षणिक सहाय्य (अभ्यासवर्ग) यांसह वंचितांमधील महिला व मुले यांचे सशक्तीकरण करण्याच्या दिशेने कार्य करते. घरगुती हिंसाचार आणि बालअत्याचार या मुद्द्यांवर देखील कार्य करते.</p>	<p>राहत लीगल एड फाउंडेशन डी. डी. त्रिभुवन संपर्क क्रमांक : ९५९४०७३२४४ पत्ता : साईनाथ आपत्स. बी ७०७. प्रियालोक पार्क. भांडुप पूर्व. मुंबई ४०००४२ ई-मेल : david.tribhuvangmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसाचार, गुन्हेगारी आणि मालमत्तेच्या प्रकरणांमध्ये कायदेशीर मार्गदर्शन करणाऱ्या वकिलांचा समूह. कायदेशीर सहाय्य प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करते.</p>
<p>निर्मला निकेतन सामाजिक कार्य महाविद्यालय सी. वत्सेरा गोन्साल्विस संपर्क क्रमांक : ९७६५७२३५३० पत्ता : प्रेमांकुर, आरे रोड, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ६३ ई-मेल : Godisatwork11gmail.com विशेषीकरण : सामाजिक कार्यांमध्ये शिक्षण देणारी शैक्षणिक संस्था..</p>	<p>सख्य - महिला मार्गदर्शन कक्ष सी. शैला क्रॅस्टो संपर्क क्रमांक : ७२९१२८८९७ ई-मेल : crasto5shailayahoo.com विशेषीकरण : महिला व मुलांवर होणाऱ्या हिंसाचाराच्या प्रकरणात समुपदेशन, मार्गदर्शन तसेच उपेक्षित/ आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल समुदायांचा/वर्गाचा सामुदायिक विकास.</p>
<p>(स्पोर्ट्स) क्रीडा मिशन अॅन्सन थॉमस संपर्क क्रमांक : ९८२०५०४४८६ ई-मेल : ansontms2014gmail.com विशेषीकरण : तस्करीग्रस्तांचा बचाव आणि त्यांचे पुनर्वसन तसेच मानवी तस्करीबाबत जागरूकता निर्माण करण्यासाठी प्रतिबंधात्मक कार्य</p>	<p>सहाय्यता - लोकांच्या मदतीसाठी, स्वयंसेवी संस्था जिग्नेश वाघेला संपर्क क्रमांक : ९८२९८४८७६९, ई-मेल : waghe247gmail.com विशेषीकरण : महिला आणि मुलांवर होणाऱ्या हिंसाचाराच्या मुद्द्यांवर विशेष लक्ष. रस्त्यावरील मुलांचे शिक्षण आणि सबलीकरणावर विशेष लक्ष केंद्रित करते.</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>सिद्धार्थ सोशल फाउंडेशन संतोष ढाबळे संघमित्राशी संबंधित संपर्क क्रमांक : ९८९२६३५६८६ ई-मेल : santoshdhabalr09gmail.com विशेषीकरण : शिक्षण आणि जागरूकता सत्राद्वारे महिला आणि बाल सशक्तीकरण</p>	<p>संघमित्रा चारुदत्त पावसकर संपर्क क्रमांक : ९८६९२००३५५ संतोष ढाबळे संपर्क क्रमांक : ९८९२६३५६८६ विशेषीकरण : निर्मला निकेतन सामाजिक कार्य महाविद्यालयातील पॅरा-सोशल वर्कर्स माजी विद्यार्थ्यांचा समूह/एक गट. नागरी अधिकार, मानवाधिकार आणि समाजातील इतर विषयांवर जनजागृती शिबिरे आयोजित करण्याचे कार्य करते.</p>
<p>द प्लेन जार फाउंडेशन कुहू तिवारी संपर्क क्रमांक : ९६१९०१३०७४ ई-मेल : theplanejargmail.com वेबसाइट : www.theplanejar.com विशेषीकरण : हिंसाचार आणि अत्याचारातून अंत्योजीवीना/वाचलेल्यांना मानसिक-सामाजिक आणि सामाजिक-कायदेशीर मार्गदर्शन. तसेच गरजू लोकांना मानसिक आरोग्य सहाय्य पुरवणे.</p>	<p>स्वधार मंगला मराठे आणि रोहिणी खाडिलकर संपर्क क्रमांक : ९८६९६२०९११, ७०४५९९६६६३ पत्ता : स्वाधार, केशव गोरे स्मारक ट्रस्ट, आरे रोड, गोरेगाव (पश्चिम) मुंबई ४००१०४ ई-मेल : marathe.mangalagmail.com विशेषीकरण : कौटुंबिक मार्गदर्शन आणि समुपदेशन केंद्र.</p>
<p>राष्ट्रकुल मानवाधिकार उपक्रम डॉल्फी डिसोझा फोननंबर : ९८३३८८४२२७ ई-मेल : dolphy@humanrightsinitiative.org</p>	<p>अॅड. रुक्सार मेमन संपर्क क्रमांक : ९८६७८५५१५६ ई-मेल : mrukhsar99yahoo.com विशेषीकरण : मध्यस्थी किंवा न्यायालयीन दाव्याद्वारे कुटुंब आणि घरगुती हिंसाचार प्रकरणे हाताळणे</p>
<p>वायडब्ल्यूसीए ऑफ बॉम्बे शोभा फिलिप्स संपर्क क्रमांक : ९८३३३९३९५३ नीता डाबरे संपर्क क्रमांक : ७५०७६३५३८२ ई-मेल : ywcawdugmail.com श्रद्धा मोरे संपर्क क्रमांक : ९५९४९४९७३० पत्ता : बॉम्बे वाईडब्ल्यूसीए - अचम्मा भवन वसतिगृह ७५, मोतीबाई रोड, अग्निपाडा, मुंबई ४०० ००८ विशेषीकरण : महिलांसाठी व गरजू मुलांना मार्गदर्शन व समुपदेशनासाठी आवश्यक असे विविध कार्यक्रम आयोजित करणे. ते संकटात असलेल्या महिलांसाठी शिक्षण आणि निवारादेखील प्रदान करतात.</p>	<p>महिला आणि मुलांसाठी विशेष सेल (टीआयएसएस) दिव्य तनेजा (प्रादेशिक समन्वयक) संपर्क क्रमांक : ९८७०२१७७९५ आरती चंद्रशेखर संपर्क क्रमांक : ९९२०८८२२९२ पत्ता : टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्सेस, व्ही. एन. पुर्व मार्ग, देवनार डेपो समोर, मुंबई ई-मेल : Divya.tanejatiss.edu विशेषीकरण : महिलांवरील हिंसा, कौटुंबिक वाद आणि वैवाहिक वाद, मुलांवर लैंगिक अत्याचाराच्या घटनांमध्ये सामाजिक-कायदेशीर मार्गदर्शन. पोलीस स्टेशनमध्ये त्यांच्या सामाजिक कार्यकर्त्यांची उपस्थिती.</p>

सिटी कोर ग्रुप (सीसीजी) सदस्य सूची

<p>महिला आयोग- मुंबई सरधर्मप्रांत सुनीता मचाडो संपर्क क्रमांक : ९८२०९७०९९८ ई-मेल : Sunita.machado@gmail.com विशेषीकरण : समुदाय आणि तेथील धर्मग्राम पातळीवर कार्यशाळा आणि जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करणे. वाद/घटस्फोट किंवा वैवाहिक समस्या प्रकरणे हाताळणे, तसेच बाल अत्याचार प्रकरणांचा समावेश आहे.</p>	<p>संयुक्त धर्म पुढाकार (ECOSOC) कुतुब किदवाई आणि सय्यदा अन्सारी संपर्क क्रमांक : ८४३३८८९६२१, ९७७३५५६५६२ पत्ता : २४/१९१, मोतीलालनगर क्रमांक १, बेस्ट कॉलनी समोर, गाला स्टोअरजवळ, गोरेगाव पश्चिम ई-मेल : qutubkidwaiuri.org, qutubf2006@yahoo.com विशेषीकरण : शांती आणि न्याय (पीस अँड जस्टीस), महिला सशक्तीकरण आणि आंतरधार्मिक सुसंवाद. घरगुती हिंसा तसेच मुस्लिम महिला हक्कांच्या मुद्द्यांमध्ये त्यांचा लौकिक आहे.</p>
<p>ग्लोरिया जेराड मोरेस मोबाई गावठाण पंचायत सहसंबद्ध/ सामाजिक कार्यकर्त्या (एमएसडब्ल्यू). संपर्क क्रमांक : ९१६७२५४८६५ ई-मेल : gloriamorae98gmail.com विशेषीकरण : ट्रान्सजेंडर किन्नर व्यक्ती आणि ज्येष्ठ नागरिकांना वैद्यकीय मदत आणि इतर सेवा</p>	<p>सद्भावना संघ वर्णा विलास संपर्क क्रमांक : ०२२ २४१४ १२२३ पत्ता : दोस्ती एक्स, शॉपी लिंक, दुसरा मजला, शॉप २३, ऑफ, एस. एम. रोड, वडाळा पूर्व, मुंबई, महाराष्ट्र ४०००३७ ई-मेल : vvv.dostigmail.com वेबसाइट : http://janaforum.org/ विशेषीकरण : नागरी समस्या घेऊन परिसर (एरिया) सभा स्थापन करण्यावर भर; आणि घरगुती हिंसाचाराचे प्रकार त्याच भागात काम करणाऱ्या स्नेहा संस्थेकडे पाठवणे. मुंबई महानगर पालिकेशी चांगला संबंध</p>
<p>होप फाउंडेशनचा दिवा/आशादीप फाउंडेशन अॅड. आनंद महाजन संपर्क क्रमांक : ८०५५१८४५५५ ई-मेल : help.lampofhope@gmail.com विशेषीकरण : घरगुती हिंसा आणि मुलांच्या हक्कांच्या बाबतीत कायदेशीर मार्गदर्शन आणि मदत</p>	

IV

प्रमुख सेवा प्रदात्यांची यादी

महिला आणि मुलांमधील कौटुंबिक आणि लैंगिक अत्याचाराबाबत प्रतिसाद देणारे काही प्रमुख सेवा प्रदाता यांची सूची खाली दिली आहे.

सेहत दिलासा केंद्र

सेहत (सेंटर फॉर एनक्वायरी इन टू हेल्थ अँड अलाइड थीम्स) हे अनुसंधान ट्रस्टचे एक संशोधन केंद्र आहे. हिंसाचार आणि संबंधित प्रश्नांतून वाचलेल्या (उत्तरजीवी) स्त्रियांची आरोग्यविषयक काळजी, त्यावर सामाजिक रूपाने प्रासंगिक संशोधन, त्यांचे प्रशिक्षण, त्यांना सेवा आणि समर्थन पुरवणे हे अंतर्भूत आहेत/यांचा समावेश आहे.

दिलासा एक हॉस्पिटल आधारित संकट/क्रायसिस हस्तक्षेप केंद्र आहे. महिला आणि मुलांवरील घरगुती व लैंगिक अत्याचाराच्या प्रकरणांत दिलासा प्रतिसाद देते. २००० मध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिका आणि सीएचटीच्या संयुक्त पुढाकाराने दिलासाची स्थापना केली गेली आहे. अत्याचार पीडितांना अत्याचार घटनेची कागदपत्रे तयार करणे, त्वरित उपचार आणि पाठपुरावा करणे, सायको-सोशल सपोर्ट देऊन कायदेशीर पोलीस सहाय्य व आश्रय/निवारा उपलब्ध करून देणे याबाबत दिलासा कार्य करते. बृहन्मुंबईच्या एकूण १३ रुग्णालयात दिलासा कार्यरत आहे

हिंसाचाराचा सामना करणाऱ्या महिला आणि मुलींना प्रतिसाद देण्यासाठी सेहतचा २४/७ हेल्पलाइन नंबर ९०२९०७३९५४ आहे.

पत्ता

सुश्री संगीता रेगे
समन्वयक
सेहॅट/सेहत
सर्वेक्षण क्रमांक २८०४ आणि २००५, अराम
सोसायटी रोड,
वाकोला, सांताक्रूझ पूर्व, मुंबई - ४०० ०५५
दूरध्वनी : + ९१-२२-२६६७३५७१ /
२६६७३१५४
फॅक्स : + ९१-२२-२६६७३१५६
ई-मेल : cehatmumbaigmail.com
वेबसाइट : <http://www.cehat.org/>

दिलासा - फिल्ड कार्यालये
पेहेल/पहल,
२०३ चर्च व्ह्यू अपार्टमेंट्स,
वाकोला, सांताक्रूझ पूर्व, मुंबई - ४०० ०५५
दूरध्वनी + ९१-२२-२६६६१६९०
के. बी. भाभा रुग्णालय,
ओपीडी क्रमांक १०१, बालरोग ओपीडी जवळ,
आर. के. पाटकर मार्ग, चांद्रे पश्चिम,
मुंबई ४०००५०.
थेट दूरध्वनी : ०२२-२६४००२२९
हॉस्पिटल दूरध्वनी : ०२२-२६४२२५४/७७५

मुंबईतील दिलासा केंद्रांची यादी खाली दिलेल्या तक्त्यात दिली आहे.

अ.क्र.	रुग्णालय/हॉस्पिटल	सल्लागार	दूरध्वनी क्रमांक
१.	वांद्रे भाभा रुग्णालय	चित्रा	९८२०६३६७९३
२.	कुर्ला भाभा रुग्णालय	संजना	८१०८३७७१७१
३.	व्ही.एन.देसाई हॉस्पिटल	अर्चना	९९६९१३०६८४
		चैतन्यकुमारी	९८९२९२९८८७
४.	कूपर हॉस्पिटल	आशालता	९३२२०१०२९५
		नीता	९६२३५८८२६२/ ७८२०८१९२५३
५.	एच. बी. टी. ट्रॉमा हॉस्पिटल	रेणुका	९३२६४०५६६८
		नितीशा	७५०६३६३०४६
६.	सिद्धार्थ/कस्तुरबा हॉस्पिटल	कविता राणे	९८६७७७२६८७
		कविता शिरसाट	७०४५०६१८७७
७.	एम. डब्ल्यू. डी. हॉस्पिटल	ज्योती	९८२१२३८२४४
		संगीता	७७१५०११०९०
८.	बी. डी. बी. ए. हॉस्पिटल	सुमन	८७७९४२७९३८/ ८१०८१६४१९
		मनीषा	८४५२९६५२७२
९.	गोवंडी शताब्दी रुग्णालय	अश्विनी	९९७०६९९०७२/ ७९७७१६९१८३
		नीलेश	९८२३५०२३८४
१०.	एम. टी. अग्रवाल हॉस्पिटल	स्मिता देसाई	७७०९२६२२५९
		दत्ता जाधव	९४२२४८३५१३
११.	एस.व्ही.डी. सावरकर हॉस्पिटल	स्मिता	९८१९६२४६०३
		वर्षा	८३५५९४२०४६
१२.	राजावाडी हॉस्पिटल	शिरीष	७०२१७६९६४३/ ८८२८५६४५३
		अविनाश	९७६५९८९१६२
१३.	के. एम. जे. फुले हॉस्पिटल	वनिता	८७७९७९६३८९
		अल्पेश	९१५८९३९२१३

२. स्नेहा (पोषण, शिक्षण आणि आरोग्य कृतीसाठी संस्था)

स्नेहा ही ना नफा तत्त्वावर कार्य करणारी एक संस्था आहे. ती महिला, मुले तसेच सार्वजनिक आरोग्य आणि सुरक्षा प्रणालीसह कार्य करते. ती माता आणि नवजात शिशू मृत्युदर तसेच अनारोग्य/आजार, बालकुपोषण आणि लिंगाधारित अत्याचार कमी करण्यासाठी कार्य करते. स्नेहा सामुदायिक आणि सार्वजनिक यंत्रणेसह महिला आणि मुलांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी आणि त्याविरुद्ध आवाज उठवण्यासाठी कार्य करते.

स्नेहा सदस्यांचा संपर्क तपशील व केंद्रे

सुश्री व्हेनेसा डिसूझा मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. नयरीन दारूवाला, कार्यक्रम संचालक, महिला आणि मुलांवरील हिंसाचारापासून बचाव (पीव्हीडब्ल्यूसी) सोसायटी फॉर न्यूट्रिशन, एज्युकेशन अँड हेल्थ अॅक्शन (एसएनईएचए), मुंबई मुख्य कार्यालय : सोसायटी फॉर न्यूट्रिशन, एज्युकेशन अँड हेल्थ अॅक्शन (स्नेहा), मुंबई इमारत क्रमांक ११च्या मागे, बीएमसी कॉलनी शास्त्रीनगर, सांताक्रूझ वेस्ट मुंबई ४०००५४. संपर्क क्रमांक : ९१-२२-२६६१४४८८ / २६६०६२९५/२६६१ ४४७६ ई-मेल : communicationsnehamumbai.org वेबसाइट : https://snehamumbai.org/	महिला आणि मुलांवरील हिंसाचार प्रतिबंध/संकट केंद्र ३१०. तिसरा मजला, शहरी आरोग्य केंद्र ६० फूट रोड, धारावी मुंबई - ४०००१७	स्नेहा केंद्रे प्लॉट क्रमांक २, पहिला मजला, प्लॉट क्रमांक ३९ बी, पिक कॉर्नरजवळ, ट्री हाउस पूर्व-प्राथमिक शाळेजवळ, सिंधी सोसायटी, चेंबूर, मुंबई ४०००७१
---	--	---

स्नेहाचे इतर महत्त्वपूर्ण संपर्क तपशील

महिला आणि अत्याचाराचा सामना करणाऱ्या मुलांसाठी
२४/७ मदत दूरध्वनी क्र.: ९८३३० ५२६८४/९१६७५ ३५७६५

ई-मेल : crisisnehamumbai.org

केईएम हॉस्पिटलमध्ये वन-स्टॉप क्रायसिस सेंटर: ०२२-२४१००५११

३. मजलिस कायदेशीर केंद्र

मजलिस लीगल सेंटर हे महिलांच्या हक्कांबाबत चर्चा घडवणे व कायदेशीर उपक्रमासाठी एक मंच आहे. मजलीस मध्ये पूर्णता महिला वकील आणि सामाजिक कार्यकर्त्यांची एक टीम आहे. महिलांना त्यांच्या कायदेशीर हक्काबाबत माहिती देणे, त्यांना शिक्षित करणे आणि सक्षम बनविणे, यासाठी मजलीस लीगल सेंटर वचनबद्ध आहे. महिलांना न्याय मिळवून देण्यासाठी कायदेशीर सेवा, जनजागृती प्रशिक्षण आणि धोरणात्मक पातळीवरील हस्तक्षेप, सार्वजनिक मोहीम आणि जनहित याचिका इत्यादी बाबींचा समावेश आहे.

सुश्री फ्लेव्हिया अॅग्रेस - संस्थापिका
सुश्री ऑइडी डी'मेलो- संचालिका
पत्ता : इमारत क्रमांक ४, विंग ए, गोल्डन व्हॅली,
ए २/४, सुंदर नगर रोड, कोलीवरी गाव, विद्यानगरी, कलिना,
सांताक्रुझ पूर्व, मुंबई, महाराष्ट्र ४०००९८
संपर्क क्रमांक ९१-२२-२६६६२३९४ / २६६६१२५२
फॅक्स : ९१-२२-२६६६८५३९
ई-मेल : majlislawgmail.com
वेबसाइट : <https://www.majlislaw.com/>

राहत - मजलिसचा उपक्रम
लैंगिक हिंसाचारामुळे पीडित उत्तरजीवीना
सामाजिक-कायदेशीर समर्थन.
संपर्क : ९९३०२६२८३३
कायद्यांच्या समुपदेशन वेळ निश्चितीसाठी :
०७०५०६७३२६४१
ई-मेल : Teamrahatgmail.com

४. अक्षरा केंद्र

महिलांना हिंसाचारामुक्त, भेदभावाविना सन्मानपूर्वक जीवन जगता यावे, असा समाज निर्माण करण्याचा प्रयत्न अक्षरा करते. ती विशेषतः महिला आणि मुलींचे सबलीकरण यावर लक्ष केंद्रित करते. अक्षरा शैक्षणिक शिष्यवृत्ती प्रदान करते, जीवन आणि तांत्रिक कौशल्य यांचे प्रशिक्षण देते; तसेच १४ ते २० वयोगटातील सामाजिक व आर्थिकदृष्ट्या वंचित तरुण स्त्रियांसाठी नोकरीची संधी उपलब्ध करून देते. ती तरुण पुरुषांना लैंगिक समानतेचे समर्थक होण्यासाठी आणि त्या प्रकारे वैयक्तिक आणि सामाजिकदृष्ट्या कृती करण्यास प्रशिक्षण देते. लैंगिक बाबींचे शिक्षण देण्यासाठी शैक्षणिक साहित्य निर्माण करणे; महिलांवरील हिंसाचाराबद्दल प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम प्रदान करणे; लैंगिक असमानता, महिला आणि तरुणांचे सबलीकरण, तसेच महिलांवरील हिंसाचार रोखणे, याबाबत सामाजिक चेतना वाढविणे हे अक्षराचे लक्ष्य आहे.

डॉ. नंदिता गांधी, सह-संचालिका, व्यवस्थापकीय विश्वस्त

डॉ. नंदिता शहा, सह-संचालिका, व्यवस्थापकीय विश्वस्त

पत्ता :

धुरू बिल्डिंग, दुसरा मजला, बँक ऑफ महाराष्ट्राच्या समोर

गोखले रोड, दादर वेस्ट, मुंबई ४०००२८, भारत

संपर्क क्रमांक : ०२२ २४३२८६९९

ई-मेल : akshara.freagmail.com

वेबसाइट : [www. https://www.aksharacentre.org/](http://www.https://www.aksharacentre.org/)

५. प्रेरणा

मानवी तस्करीला संभाव्य आणि प्रत्यक्ष/वास्तवात बळी पडलेल्या महिला आणि बालकांचे संरक्षण करण्यासाठी; त्यांचे हक्क टिकवून ठेवण्यासाठी; सर्वसमावेशक पाथ-ब्रेकिंग (पथ-दर्शी) सेवा प्रदान करण्यासाठी, जीवनासाठी सन्माननीय पर्याय तयार करण्यासाठी व मानव तस्करीबाबत राज्य आणि नागरी समुदायाचा प्रतिसाद बळकट करण्यासाठी, प्रेरणा हक्कावर आधारित विकासाभिमुख आणि सहभागी दृष्टिकोनातून प्रयत्न करते.

सुश्री प्रीती पाटकर, सह-संस्थापिका आणि कार्यकारी सचिव

पत्ता :

प्रेरणा, भूखंड २०, सेक्टर ५, खारघर,

नवी मुंबई-महाराष्ट्र, भारत- ४१०२१०

संपर्क क्रमांक : ९८२१२७४८६५

ई-मेल : contactpreranagmail.com.

वेबसाइट : <https://preranaantitrafficking.org/>

६. स्त्री मुक्ती संघटना

स्त्री मुक्ती संघटना ही महिला सक्षमीकरणासाठी प्रयत्न करित आहे आहे. त्यांनी कौटुंबिक समुपदेशन केंद्र स्थापन केले आहे. तेथे कौटुंबिक अत्याचाराच्या समस्येवर समाजाला सेवा दिली जाते. त्याचबरोबर चिंध्या गोळा करणाऱ्या महिलांसाठी विशेष मदत करतात. कारण सकाळच्या विषम वेळेस काम करित असल्या कारणे त्या हिंसाचाराला बळी पडण्याची शक्यता जास्त आहे

सुश्री शोभा कोकिताकर/सुश्री करुणा घाटे

पत्ता :

रमाबाई आंबेडकर प्रसूती रुग्णालयाजवळ,

रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर,

मुंबई ४०० ०७१

संपर्क क्रमांक : २५२९७१९८

ई-मेल : smsfcc@gmail.com

वेबसाइट : <https://streemukthisanghatana.org/>

टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्सच्या महिला आणि मुलांसाठी विशेष सेल (कक्ष) म्हणजेच स्पेशल सेल, महिलांवरील हिंसाचार (VAW) समाप्त करण्यासाठी प्रयत्नशील असतो. प्रशिक्षित सामाजिक कार्यकर्त्यांद्वारे हिंसाचारातून वाचलेल्या (उत्तरजीवी) महिलांना सदर सेवा पुरवली जाते. पोलीस यंत्रणेत तांत्रिकदृष्ट्या महिलावर अत्याचार (VAW) गुन्हा असून, त्याला प्रतिबंध करणे, ही राज्याची जबाबदारी आहे. पोलीस यंत्रणेत दर्जेदार मानसिक, सामाजिक व कायदेशीर सेवा एकत्रित करून या समस्येला अधिक समन्वित, सुसंगत आणि सखोल प्रतिसाद देण्याचे उद्दिष्ट आहे. संपूर्ण महाराष्ट्रात विविध ठिकाणी १०० हून अधिक स्पेशल सेल ला मंजुरी देण्यात आली देण्यात आली आहे. मुंबई, नवी मुंबई आणि ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या विशेष सेलची यादी खाली दिली आहे.

१. महिला अत्याचारावरील वेब ॲपबद्दल...

वेबॲप

<https://standupagainstviolence.org/maharashtrapp/>

स्टॅण्डअप अगोन्स्ट व्हायलेंस हे अक्षरा केंद्र, टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स (RCI-VW) आणि महिला व बालविभाग महाराष्ट्र सरकार यांच्या संयुक्त सहकार्याने कार्यरत आहे. यामध्ये राज्य आणि बिगर राज्य संस्था, सेवा प्रदाता, उप-जिल्हा स्तरावर महिला वरील हिंसाचाराला प्रतिसाद देणाऱ्या महिलांसाठी कार्यरत गटांचे मोबाईल क्रमांक समाविष्ट आहेत. वेबॲप मुंबई विभागातील खालील लोकांची माहिती पुरवते.

१. पोलीस ठाण्यातील महिला व मुलांच्या विशेष कक्षासाठी प्रशिक्षित कार्यकर्ते
२. हिंसाचारातून किंवा शोषणातून उत्तरजीवीना/ वाचलेल्यांना सहायता करण्यासाठी नेमलेले संरक्षक पोलीस अधिकारी
३. प्रतिबंधात्मक व पुनर्वसन सेवा प्रदान करणारी कौटुंबिक समुपदेशन केंद्रे
४. समर्थन, बचाव आणि संदर्भ सेवांसाठी वन स्टॉप सेंटर किंवा सखी केंद्र
५. मुंबई शहर जिल्ह्यातील स्वयंसेवी शेल्टर होम संस्था
६. मुंबई शहर जिल्ह्यातील स्वयंसेवी संस्था
७. मुंबई शहर जिल्ह्यात घरगुती हिंसाचारापासून वाचलेल्यांना कायदेशीर सहाय्य करण्यासाठी वकिलांचे पॅनेल

१. महिला आणि मुलांच्या विशेष सेलसाठी महाराष्ट्रातील टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्सचा १९ ऑक्टोबर २०२० रोजी उपलब्ध झालेला प्रकल्प पहा.

<https://tiss.edu/view/11/projects/all-projects/special-cell-for-women-and-children-maharashtra/>

२. महिला व मुले यांच्या विशेष कक्षांची माहिती, मुंबई

महिला व मुलांसाठी विशेष कक्ष, महाराष्ट्र

क्र.	कक्षाचे/सेलचे स्थान	पत्ता आणि संपर्क	सेल/कक्ष कार्यकर्ता	संपर्क क्रमांक
१	सीएसटी	पोलिस आयुक्त कार्यालय, पोलिस कार्टर कॉलनी, 'ए' ब्लॉक, कक्ष क्रमांक ६६, समाज सेवा शाखेजवळ. संपर्क : ०२२ - २२६२०१११; विस्तार : २०६	संजीवनी आर्वेल अर्चना लाडे	९५९४९९७८५३ ९५०३२५७११८
२	दादर	दादर पोलिस स्टेशन भवानी शंकर रोड, शैतान चौकी, दादर (प), मुंबई. संपर्क: ०२२ - २४६९१६८१	रमेश सुरवसे नेहा ठाकूर	९०२२६५१२५५ ९९५८३९३२९८/ ८०८७६९६४४८
३	कांदिवली	कांदिवली पोलिस स्टेशन स्वामी विवेकानंद रोड, शताब्दी हॉस्पिटल समोर, कांदिवली (प.), मुंबई. संपर्क: ०२२ - २४६९१७५३	शैलेंद्र शिंदे स्वाती ढोकले	९०७५९९८२२२ ७९७७०९७९८२
४	सीबीडी बेलापूर	सीबीडी बेलापूर पोलिस स्टेशन सेक्टर -१, सीबीडी बेलापूर बस डेपो समोर, नवीमुंबई. संपर्क: ०२२ - २७५८ ०२५५	आसावरी जाधव सोनाली जलक	८६९३८०११२२ ९८९०४८६३९०
५	कुर्ला	कुर्ला पोलिस स्टेशन, भाभा हॉस्पिटलजवळ सर्वेश्वर मार्ग, कुर्ला (प), मुंबई, संपर्क : ०२२ - २६५००४७८	मनाली सावंत	८७९६७२०३९८
६	वाकोला	वाकोला पोलिस स्टेशन, नेहरू नगर रोड, अम दाबाद रोड, वाकोला (पूर्व), सांताक्रूझ, मुंबई. संपर्क: ०२२ - २६६८५२३६	अपर्णा पवार नीलम कांबळे	९८६९१०२१५३ ८८७९२४५३३२
७	विक्रोळी	विक्रोळी पोलिस स्टेशन, पहिला मजला, कन्नमवार नगर, क्र. २, विक्रोळी (पू), मुंबई. संपर्क : ०२२ - २५७८६९९१	प्रीती तपल सुवर्णा ससाणे	७७३८६३०६७५ ८६००२१९१०३
८	ठाणे	कापूरबावडी पोलिस स्टेशन घोडबंदर रोड, ठाणे (प.)	अंजली हदावले	९०२९४८६२५९

VI

घरगुती हिंसा अधिनियम, २००५ अंतर्गत महिलांच्या संरक्षणाखाली संरक्षण अधिकाऱ्यांची यादी

(संरक्षण अधिकारी पीडित महिलांना न्यायालये, पोलिस आणि विविध सहाय्य सेवांशी संपर्क साधण्यास मदत करतात.)

(मुंबई शहर, मुंबई उपनगरे)

संरक्षण अधिकारी			
मुंबई शहर			
अ.क्र.	कार्यालयाचा पत्ता	संपर्क व्यक्तीचे नाव	संपर्क क्रमांक
१.	डब्ल्यूसीडी ऑफिस मुंबई, वरळी	श्रीमती ताम्बडे	९९२०७५५५६४
२	आयसीडीएस कार्यालय वरळी	श्रीमती एम. एन.	९७५७३०७५११
३.	आयसीडीएस कार्यालय धारावी, मुंबई	श्री. ए. डोंगरे	८६२३८२५७५३
४	आयसीडीएस कार्यालय वरळी	श्री. वाघमारे	९२२२६६६२२०
५	आयसीडीएस कार्यालय वरळी	श्री. ए. ए. पटेल	८२९१४८७३८६
६	आयसीडीएस कार्यालय वरळी	श्री. एस. गुल्हाणे	९७६३१८३९३२
७.	आयसीडीएस कार्यालय वरळी	श्री. पी. दमापे	७८७५६७५३५७
मुंबई उपनगर जिल्हा			
१	डब्ल्यूसीडी कार्यालय मुंबई उपनगर जिल्हा	श्री.विनोद भोसले	७७९५८१२५८१
२.	आयसीडीएस कार्यालय वरळी, कांदिवली	श्री. एन. एल. गवळी	८६५२२२६५७६
३	आयसीडीएस कार्यालय, बोरीवली, ता.	श्री. व्ही. व्ही. घोळवे	७०४५२७२७६६
४	आयसीडीएस कार्यालय, अंधेरी (पू), ता.	श्री. एस. एम. सोनवणे	९८९२७२९१८४
५ .	आयसीडीएस कार्यालय, अंधेरी(प) ता.	श्री. पी. आर. जाधव	८४२२००५४८७
६.	आयसीडीएस कार्यालय, खार सांताक्रूझ (प). ता.	श्री. ए. जी. मेखी	९८१९९४२६१७
७.	आयसीडीएस कार्यालय, मुलुंड (पू.)	श्री. आर. पी. आहिरे	९०४९२५१२६६
८.	आयसीडीएस कार्यालय, भांडुप ता.	श्री. पी. के. पाटील	९६६४०१०६८२

२. Integrated Child Development Scheme

VII महिलांसाठी शेल्टर होम्सची यादी

महिलांसाठी निवारा घरे

अनुक्रम	संस्थेचे नाव पत्ता	पत्ता	संपर्क क्रमांक
१	ऑल इंडिया वुमेन्स कॉन्फरन्स	१२ एन. एस. रोड, विठान नगर सोसायटी, जुहू स्कीम, मुंबई ००००४३	०२२ २६२० ६१५४/८४३८
२	ऑल सेन्ट्स होम	५४, महिला कल्याण संस्था, डॉकयार्ड रोड, माझगाव, मुंबई ४०००१०	०२२ २३७७ ८३५७
३	सुख शांती	४१, यशवंतराव चव्हाण मार्ग, सायन ट्रॉम्बे रोड, बीएआरसी कॉलनी समोर, मानखुर्द, मुंबई ४०००८८	०२२ २५५१ ९५९६, ०२२ २२०२ ८३७२, ९२०३१५१०४०,
४	आनंद आश्रम ट्रस्ट (आदित्य बिला हाॅस्टेल)	सिद्धांत कॉलनी, के एन गायकवाड मार्ग, चेंबूर फायर ब्रिगेडच्या मागे, चेंबूर वेस्ट, मुंबई ४०००७१	०२२ २५२२ २८६३
५	बापनु घर	१२ डॉ अॅनी बेझन्ट रोड, लोटस कॉलनी, वरळी, मुंबई ४०००१८	०२२ २४९२ ४२५२, ०२२ २४९५ ४२१७
६	चेंबूर महिला समाज	८ -ए, डी के संधू मार्ग, चेंबूर गावठण, भुलिंगेश्वर मंदिरा समोर, चेंबूर पूर्व, मुंबई ४०००७१	०२२ २५२८ ५४८२, ०२२ २५२७ ७४७६
७	महिला विकास मंडळ	क्वीन्स बँकेक क्रमांक १, जनरल जगन्नाथ भोसले मार्ग, मंत्रालया जवळ, नरिमन पॉइंट, मुंबई ४०००२१	०२२ २२८५ १९७१
८	श्रद्धानंद महिला आश्रम (बाळू बेन व जगजीवन मुलजी वसतिगृह)	एल बी एस मार्ग, रोड नंबर १७२, शीतल सिनेमा जवळ, कुर्ला पश्चिम, मुंबई ४०००७०	०२२ २५०३ ०५४०
९	बचाव फाउंडेशन	प्लॉट क्र. ३९, फातिमा देवी रोड, पोईसर, कांदिवली प. मुंबई ४०००६७	०२२ २८०६ ०७०७, ०२२ २८६२ ५२४०
१०	महिला पदवीधर वसतिगृह	२, डब्ल्यू जी युनियन रोड, आझाद नगर, कुलाबा बस स्थानका समोर, कुलाबा, मुंबई ४००००५	०२२ २२१८ १७३६, ०२२ २२१८ ६७०४
११	वाय डब्ल्यू सी ए (आशा किरण)	५३, जे पी रोड, नवरंग सिनेमा जवळ, अंधेरी प. मुंबई ४०००५८,	०२२ २६७० २८३१/ ०२२ २६७० २८३९
१२	वायडब्ल्यूसीए (अचम्मा भवन होटेल)	७५, मोतीबाई स्ट्रीट, आग्रीपाडा, भायखळा, मुंबई ४००००८	०२२ २३०९ ६५४४
१३	ऊर्जा ट्रस्ट	१२९/ ए, लतीफ व्हिला कंपाऊंड, रणजित फिल्म स्टुडिओजवळ, दादासाहेब फाळके मार्ग, दादर पूर्व, मुंबई ४०००१४	०२२ २४१२ ४३९७

VIII मुलांसाठी निवारा घरांची यादी

(केवळ मुलांसाठी, आई- वडील आणि पालक भेट देऊ शकतात.)

मुलांसाठी निवारा घरे			
अनुक्रम	संस्थेचे नाव	पत्ता	संपर्क क्रमांक
१	अतिरिक्त निरीक्षण गृह	वीन बालगृह, सायन ट्रॉम्बे रोड, बीएआरसी बस डेपोच्या समोर, मानखुर्द, मुंबई ४०००८८	०२२ २५५८ ०५५७, ०२२ २५५१ ४५६१, ०२२ २३७७ ५८९५
२	आशा सदन	आशा सदन मार्ग, जेल रोड, उमरखाडी, मुंबई ४००००९	०२२ २३७१ ५४७७, ०२२ २३७४ ०३९७
३	चेंबूर चिल्ड्रन्स होम	व्ही एन पुराव मार्ग, अनुशक्ती नगर बस डेपोच्या समोर, मानखुर्द, मुंबई ४०००८८	०२२ २५५६ ३७८०, ९६६५७ ६४००१
४	कम्युनिटी आउटरीच प्रोग्राम (सीओआरपी)	मेथडिस्ट सेंटर, पहिला मजला, २१ वाय एम सी ए रोड, मुंबई सेंट्रल, मुंबई ४००००८	०२२ २३०८ ६७८९
५	महिला जीवन संवर्धक मंडळ' माझे 'माहेर'	इमारत क्र. ३४, पहिला मजला, अभ्युदय मुंबई सेंट्रल, मुंबई ४०००३३	०२२ २४७० ३६७७
६	रेजिना पाचिस वसतिगृह	(कामावर जाणाऱ्या महिलांसाठी वसतिगृह आहे)	०२२ २३७२५३११
७	सेंट कॅथरिन ऑफिन होम(अनाथालय)	वीरा देसाई रोड, प्रथमेश कॉम्प्लेक्स, अंधेरी प. मुंबई ४०००५८	०२२ २६२४ ११०९, ०२२ २६७६ २३१२, ०२२ २६७६ ६९०६
८	साल्वेशन आर्मी - मुलांचे घर	२७०, रोड क्र. ३१, सायन पूर्व, मुंबई ४०००२२	०२२ २४०९ ४४०५
९	सेवा सदन सोसायटी	३०/३१, पंडिता रमाबाई रोड, पपनस वाडी, गामदेवी, मुंबई ४००००७	०२२ २३८० ८००५, ०२२ २३८८ ९१०९
१०	श्रद्धानंद महिलाश्रम	श्रद्धानंद मार्ग, किंग सर्कल फ्लाय ओव्हर, महेश्वरी उद्यान जवळ, माटुंगा, मुंबई ४०००१९	०२२ २४०१ ०७१५, ०२२ २४०१ २५५२
११	'अर्पण'	अर्पण हाउस, डेल्टा केमिकल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, जे -१, वाल भट्ट रोडच्या बाजूने, कामा इंडस्ट्रियल ईस्टेट, गोरेगाव पूर्व, मुंबई ४०००६३	०२२ २६८६ २४४४
१२	चाइल्ड हेल्प फाउंडेशन	साई अर्पण, जॉर्जस पार्क रोड, पी. जी. वीरा स्कूलजवळ, मीरा रोड, मुंबई ४०११०७	९८१९९ ००१८०, ९७०२९ २९२६७
१३	चाइल्ड व्हिजन अँड एज्युकेशन	साधना स्फूर्ती नूपुर, खाऊ गल्ली, मीरा रोड, मुंबई ४०११०७	०७५०६० ४९७६९, ०२२ २८४८ २३७०

१४	अभिलाषा फाउंडेशन एनजीओ	लक्ष्मी छाया बंगला, प्लॉट क्र. २७-२७, आर एस सी११, गोराई २, बोरिवली प. मुंबई ४०००९१	९७६९९ ८६४४०, ९८७०२ ३४४४०, ०२२ २८६७ ७८२०
१५	सेव्ह द चिल्ड्रन,	एफ ३६८, ड्रीम मॉल, पहिला मजला, भांडुप प. मुंबई ४०००७८	०२२ ६७२५ ४८०२
१६	स्माईल फाउंडेशन	१०१, ग्लॅडिओला, हनुमान रोड, विले पार्ले पूर्व, मुंबई ४०००५७	०२२ २६१० ४१०६, ०२२ २६१० ४१०७, ९३२४२ ८७१४२
१७	चिल्ड्रन्स एड सोसायटी	८३, टाकणदास कटारिया मार्ग, महालक्ष्मी सिंधी कॉलनी, माटुंगा प, मुंबई ४०००१६	०२२ २४३० १२०३

IX कायदेशीर सेवा सहाय्य/एड सर्व्हिसेस (मुंबई)

घरगुती हिंसाचारापासून महिला संरक्षण अधिनियम २००५ मध्ये कायदेशीर सेवा प्राधिकरण अधिनियम १९८७ अंतर्गत हमी मिळालेल्या महिला आणि मुलांना मोफत कायदेशीर सहाय्य सेवांच्या अधिकारास बळकटी दिली. खालील तक्ता मुंबई जिल्हा कायदेशीर सहाय्य सेवा प्राधिकरण आणि महाराष्ट्र राज्य कायदेशीर सेवा प्राधिकरणाचे संपर्क तपशील प्रदान करतात. उत्तरजीवी आणि इतर हितधारक मदतीसाठी संपर्क साधू शकतात.

मुंबई आणि महाराष्ट्रातील कायदेशीर सेवा प्राधिकरण

मुंबई जिल्हा कायदेशीर मदत सेवा प्राधिकरण (शहर)

कार्यक्षेत्र: पश्चिम मार्गावरील माटुंगा ते कुलाबा आणि मध्य मार्गावरील धारावी ते नेव्ही नगर
मुंबई जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, हाय पीक अपार्टमेंट,
भवानी इस्टेट, जुने वांद्रे कोर्ट इमारत, एस. व्ही. रोड, वांद्रे (प),
मुंबई पिनकोड - ४०००५०
संपर्क क्रमांक ०२२- २६४०२१७५
ई-मेल: Email: dlsamumbai@yahoo.in; mdlsamumbai@gmail.com

मुंबई जिल्हा कायदेशीर मदत सेवा प्राधिकरण (उपनगरी)

पश्चिमेकडील वांद्रे ते दहिसर व मध्य मार्गावरील चुनाभट्टी ते मुलुंड, कुर्ला ते ट्रॉम्बे यांचे कार्यक्षेत्र.
पत्ता: हाय पीक अपार्टमेंट, जुने वांद्रे कोर्ट, एस व्ही आर डी, एच पी पेट्रोल पंपा जवळ, वांद्रे प., मुंबई, महाराष्ट्र
४०००५०
संपर्क क्रमांक: ०२२ -२६४०१२४०
ई-मेल: dlsamumbai@yahoo.in; mdlsamumbai@gmail.com

मुंबई उच्च न्यायालय कायदेशीर मदत सेवा

कार्यक्षेत्र - संपूर्ण मुंबई शहर
पत्ता: १०४- उच्च न्यायालय, पी डब्ल्यू डी बिल्डिंग, फोर्ट, मुंबई - ४०००३२
संपर्क क्रमांक: २२६३०७१४ २२६७२००१ + विस्तारित. ५१८
ई-मेल : hslsc.mumbai@gmail.com

महाराष्ट्र कायदेशीर मदत सेवा

कार्यक्षेत्र - संपूर्ण राज्य
पत्ता :१०५, उच्च न्यायालय (पी डब्ल्यू डी) इमारत, फोर्ट, मुंबई - ४०० ०३२.
संपर्क क्रमांक: ०२२-२२६९१३९५ / २२६३ १३५८
ई-मेल : mlsa-bhc@nic.in
वेबसाइट : legalservices.maharashtra.gov.in
टोलफ्री हेल्पलाइन क्रमांक : १८०० २२ २३ २४

महाराष्ट्राने २०१४ मध्ये पोलीस तक्रार प्राधिकरण (पीसीए) स्थापन केले. गंभीर गैरवर्तन, भ्रष्टाचार आणि अधिकाराचा गैरवापर केल्याचा आरोप असलेल्या पोलीस कर्मचाऱ्यांविरुद्ध जनतेने केलेल्या तक्रारींची चौकशी करण्याच्या त्या स्वतंत्र संस्था/निकाय आहेत. त्या अनेक स्तरांवर स्थापित केलेल्या आहेत. महाराष्ट्रात मुंबई येथे राज्य स्तरावर एक पीसीए आहे तर नाशिक, पुणे, औरंगाबाद, नागपूर, अमरावती आणि कोकणात विभागीय स्तरांवर सहा पीसीए आहेत. राज्य पीसीए पोलीस उपअधीक्षक किंवा सहाय्यक पोलीस आयुक्तपदावरील पोलीस कर्मचाऱ्यांविरुद्ध तक्रारी प्राप्त करू शकतो, तर विभागीय पीसीए वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक आणि त्यापर्यंतच्या पोलीस अधिकाऱ्यांविरुद्ध तक्रारी प्राप्त करू शकतात. या निर्देशिकेच्या प्रकाशनाच्या वेळी, पुण्यात केवळ विभागीयस्तरीय पीसीए कार्यरत आहेत. कोकण विभागीय पीसीए ज्यात मुंबई शहर समाविष्ट आहे, ते अद्याप कार्यरत झालेले नाही. पीसीएबद्दल अधिक जाणण्यासाठी आणि त्यामध्ये प्रवेश/शिरकाव कसा मिळवा, याबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी आपण CHRIच्या मार्गदर्शक नियमपुस्तिकेचा संदर्भ घेऊ शकता.^३

पुढील गोष्टींसाठी आपण राज्य आणि विभागीय पीसीएकडे तक्रार करू शकता :

१. पोलीस कोठडीत मृत्यू
२. गंभीर दुखापत भारतीय दंड संहिता, १८६० च्या कलम ३२० नुसार
३. बलात्कार किंवा बलात्कार करण्याचा प्रयत्न
४. विहित प्रक्रियेचे पालन न करता अटक करणे किंवा ताब्यात घेणे
५. भ्रष्टाचार
६. खंडणी
७. जमीन किंवा घर बळकावणे
८. कायद्याचे अन्य कोणतेही गंभीर उल्लंघन किंवा कायदेशीर अधिकाराचा गैरवापर

कोण तक्रार नोंदवू शकेल ?

पीसीए स्वतः पोलीसांविरुद्धात (suo-moto) तक्रारी नोंदवू शकते. हे पुढील तक्रारीदेखील प्राप्त करू शकते :

१. पोलीस गैरवर्तन/अत्याचारांचे बळी
२. पीडितेचे कुटुंबातील सदस्य
३. पीडित व्यक्तीच्या वतीने कोणालाही या प्रकरणात, प्रतिज्ञापत्रात पीडित व्यक्तीची संमती दर्शविणे आवश्यक आहे ज्यामुळे दुसऱ्या व्यक्तीने तक्रार नोंदविण्यास परवानगी दिली आहे

४. राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग

५. राज्य मानवाधिकार आयोग

६. पोलीस स्वतः

महाराष्ट्रातील राज्य पोलिस तक्रार प्राधिकरणाचा पत्ता व संपर्क तपशील :

राज्य पोलिस तक्रार प्राधिकरण महाराष्ट्र राज्य

४ था मजला, टेलिफोन एक्सचेंज इमारत,

कूपरेज, मुंबई ४०० ०२१

दूरध्वनी: ०२२-२२८२००४५/४६/४७

ई-मेल :mahaspca@gmail.com

XI.

मुंबई पोलिस संपर्क : हेल्पलाइन/दूरध्वनी मदतनीस, वरिष्ठ अधिकारी व पोलीस स्टेशन^४

पोलिस हेल्पलाइनबद्दल :

मुख्य पोलिस हेल्पलाइन नंबर १०० आहे. आपत्कालीन परिस्थितीसाठी आणि पोलिसांना तक्रार नोंदविण्याकरिता आपल्याकडे मदतीची आवश्यकता असलेल्या सर्व उद्देशासाठी कोणीही हा नंबर वापरू शकतो. जेव्हा आपण १०० वर कॉल कराल आणि आपली तक्रार किंवा आवश्यक मदतीची माहिती देता तेव्हा आपल्याशी बोलणारे कर्मचारी तक्रार क्रमांक तयार करतात. कृपया आपण हा तक्रार क्रमांक विचारून घ्या आणि लक्षात ठेवा. पाठपुरावा करण्यासाठी हा तक्रार क्रमांक आपला संदर्भ आहे.

कोणत्याही पोलिस अधिकाऱ्यांची नावे व दूरध्वनी क्रमांक आणि मुंबईतील कोणत्याही पोलिस ठाण्यांचे संपर्क तपशील व पत्ते विचारण्यासाठी तुम्ही १०० वर संपर्क साधू शकता. तसेच हा नंबर मुंबई पोलिसांसाठी निर्देशिका म्हणून काम करतो. १०० हेल्पलाइनवरचा ऑपरेटर/सहाय्यक आपल्याला इतर विशेषज्ञ हेल्पलाइनवर देखील पाठवू शकतो.

महिला व मुलांसाठी मुंबई पोलिसांची विशेष हेल्पलाइन : १०३

महिला आणि मुलांना हिंसाचार किंवा संकटादरम्यान समर्पित प्रतिसाद मिळावा, या उद्देशाने मुंबई पोलिस संकटात सापडलेल्या महिला आणि मुलांसाठी एक खास हेल्पलाइन नंबर चालवीत आहेत. यासाठी प्रत्येक पोलिस ठाण्याकडे एक समर्पित वाहन (मोबाइल नंबर ५) आहे जे १०३ हेल्पलाइनवर आलेल्या कॉल/तक्रारींना प्रतिसाद देते, केवळ एक बाधित महिला किंवा मूलच नाहीतर कोणताही संबंधित नागरिक, महिला आणि मुलांवरील हिंसाचाराबाबत १०३ हेल्पलाइनवर संपर्क साधू शकतो.

महत्वाचे हेल्पलाइन क्रमांक

पोलिस हेल्पलाइन	१००
महिला आणि मुलांसाठी मुंबई पोलिसांची विशेष हेल्पलाइन	१०३
ज्येष्ठ नागरिक हेल्पलाइन	१०९०
बालक (चाइल्ड) – हेल्पलाइन	१०९८
रुग्णवाहिका	१०८
अग्निशमन दल	१०२
एसीबी (भ्रष्टाचारविरोधी ब्यूरो)	१०६४
रेल्वे सुरक्षा बल	१२७५
२४/७ सायबर क्राइम हेल्पलाइन	९८२०८१०००

४. मुंबई पोलिस वेबसाइट : <https://mumbaipolice.gov.in/impcontacts>

महत्वाचे पोलीस संपर्क क्रमांक

मुंबई पोलिस आयुक्त	०२२- २२६२०८२६/ २२६२०१११ cp.mumbai@mahapolice.gov.in
मुंबई पोलिस प्रवक्ता	०२२- २२६२१२२०
दक्षिण विभाग नियंत्रण कक्ष	२३०८९८५७ २३०८९८५५ २३०७०५०५
मध्य विभाग नियंत्रण कक्ष	२३७१०५०५ २३७२०५०५ २३७१२०८१ २४१४०९०९ २३७५०५०३
पश्चिम विभाग नियंत्रण कक्ष	२६५५२१९५ २६४१२०२१ २६४५७९०० २६५७२२९९
पूर्व विभाग नियंत्रण कक्ष	२५२३०८९३ २५२३३५८८ २५२३३५३४ २५२२२१२१
उत्तर विभाग नियंत्रण कक्ष	२८८५०९१८ २८८५४६४३ २८८७७५४४
महासंचालक पोलीस नियंत्रण कक्ष	२२०२६६३६ २२८२२६३१
महाराष्ट्र राज्य मानवाधिकार आयोग या आयोगाकडे तुम्ही मानवाधिकार उल्लंघनाच्या विरोधात तक्रार देऊ शकता..	२२०९२८५७/ २२०३४२३३/ २२०७६४०८- www.mshrc.gov.in
एसीबी (लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग)	२४९२२६१८; २४९२१२१२
रेल्वे पोलिस हेल्पलाइन : (मध्य रेल्वे/हार्बरलाइन्स)/१३११ (वेस्टर्नलाइन)	९८३३३१११११
रेल्वे पोलिस आयुक्त	०२२-२३७५९२५१ Email: cp.mumbai. railway@mahapolice.gov.in
रेल्वे पोलिस व्हाट्सअप क्रमांक	९३३३३१२२२२
आरटीओ हेल्पलाइन	१८००- २२- ०११०
वाहतूक पोलिस नियंत्रण कक्ष	२४९३७७५५
महाराष्ट्र राज्य महिला आयुक्त	२६५९१७६८/२६५९०४७४/२६५९१५४१ २६५९०८०६; Fax : २६५९१५४१ www.mahilaayog.maharashtra.gov.in

XII.**मुंबई पोलिस :
वरिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्यांचे
संपर्क तपशील ^५**

क्र.	शीर्षक (झोनल, डीव्हीजनल)	संपर्क क्र.	ई-मेल आयडी
१	पोलिस आयुक्त	२२६२०८२६ , २२६१३५५२	cp.mumbai@mahapolice.gov.in
२	सह.पोलिस आयुक्त (कायदा व सुव्यवस्था)	२२६२४४०५	cp.mumbai.jtcp.lo@mahapolice.gov.in
३	सह.पोलिस आयुक्त (गुन्हे)	२२६२०४०६	cp.mumbai.jtcpcrime@mahapolice.gov.in
४	सह.पोलिस आयुक्त (प्रशासन)	२२६२०८७९	cp.mumbai.jtcp.admn@mahapolice.gov.in
५	सह.पोलिस आयुक्त (वाहतूक)	२४९५४४४३	cp.mumbai.jtcp.traf@mahapolice.gov.in
६	अतिरिक्त पोलिस आयुक्त (गुन्हे)	२२६२०९६०	cp.mum.addcp.crime@mahapolice.gov.in
७	डीसीपी (शोध/ तपास)	२२६२१२२०	cp.mum.dcp.det@mahapolice.gov.in
८	डीसीपी (प्रतिबंधात्मक)	२२६१२०९०	dcppreventive-mum@mahapolice.gov.in
९	डीसीपी (अंमलबजावणी)	२२६१२५१५	dcpenforcement-mum@mahapolice.gov.in
१०	डीसीपी (अमली पदार्थविरोधी)	२२१६२३०८	cp.mum.dcp.narcotics@mahapolice.gov.in
११	डीसीपी (महिलांवरील गुन्हे)	२३७०४६५६	dcbcid.cawc-mum@mahapolice.gov.in
१२	डीसीपी (सायबर गुन्हे)	२६५२९१२६	dcpcybercrime.mum@mahapolice.gov.in

५. Mumbai Police Senior Officers https://mumbaipolice.gov.in/Senior_Officers?page=2 as accessed on 21 October, 2020.

XIII

विभागवार मुंबई पोलिसांचे संपर्क तपशील ६

दक्षिण विभाग	विभागातील पोलिस स्टेशनची यादी	फोन नंबर	ई-मेल आयडी
अतिरिक्त पोलिस आयुक्त.		२३०८००२३	cp.mum.addcp.south@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन १	कुलाबा, कफपेड, मरीनड्राईव्ह, आझादमैदान, एम.आर.ए. मार्ग, डोंगरी, जे.जे. मार्ग	२२६२०४५३	dcpzone1-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन २	पायधुनी, एल.टी. मार्ग, डी बी मार्ग, व्ही.पी. रोड, गिरगाव, गावदेवी, मलबार हिल	२३०७३६६३, २३०७०२१३	dcpzone2-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी पोर्ट झोन		२२६११६२०, ६६५६४७०१	dcpzone2-mum@mahapolice.gov.in
मध्य विभाग	विभागातील पोलिस स्टेशनची यादी	फोन नंबर	ई-मेल आयडी
अतिरिक्त पोलिस आयुक्त.		२३७५०९०९, २३७८२६३६	cp.mum.addcp.central@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ३	ताडदेव, नागपाडा, आग्रीपाडा, भायखळा वरळी, एन. एम. जोशी	२३७००६०८	dcpzone3-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ४	भोईवाडा, काळा चौकी, माटुंगा, आर.ए.के. मार्ग, सायन, अँटॉप हिल, वडाळा टी टी	२४०२११०१	dcpzone4-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ५	दादर, शिवाजी पार्क, माहीम, साहूनगर, कुर्ला, धारावी व्ही.बी. नगर	२४९७६९६०	dcpzone5-mum@mahapolice.gov.in
पूर्व विभाग	विभागातील पोलिस स्टेशनची यादी	फोन नंबर	ई-मेल आयडी
अतिरिक्त पोलिस आयुक्त		२५२३०८९३	cp.mum.addcp.east@mahapolice.gov.in

६. Mumbai Police Senior Officers https://mumbai.police.gov.in/Senior_Officers?name= as accessed on 21 October, 2020

डीसीपी झोन ६	चेंबूर, नेहरूनगर, चुनाभट्टी, गोवंडी, ट्रॉम्बे, आरसीएफ, देवनार, शिवाजीनगर, टिळकनगर, मानखुर्द	२५२२९३०३	dcpzone6-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ७	घाटकोपर, पंतनगर, विक्रोळी, पार्कीसाइट, भांडुप, कांजूरमार्ग, मुलुंड, नवघर	२५६४५२२८, २५९२८३८३	dcpzone7-mum@mahapolice.gov.in
पश्चिम विभाग	विभागातील पोलिस स्टेशनची यादी	फोन नंबर	ई-मेल आयडी
अतिरिक्त पोलिस आयुक्त.		२६४०२१२२, २६४१३४३४	cp.mum.addcp.west@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ८	वाकोला, विलेपार्ले, खेरवाडी, निर्मलनगर, बीकेसी, विमानतळ, सहार	२६५०८३८१	dcpzone8-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ९	वांद्रे, खार, सांताक्रूझ, जुहू, डी. एन. नगर, अंबोली, ओशिवरा, वसोवा	२६४२२०४२, २६४५३७००	dcpzone9-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन १०	मेघवाडी, जोगेश्वरी, साकी नाका, पवई, अंधेरी, एम आयडीसी	२८३६७७६७, २८३६१३१२	dcpzone10-mum@mahapolice.gov.in
उत्तर विभाग	विभागातील पोलिस स्टेशनची यादी	फोन नंबर	ई-मेल आयडी
अतिरिक्त पोलिस आयुक्त.		२८८५४६२५, २८८४२१९९	cp.mum.addcp.north@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन ११	गोरेगाव, बांगूरनगर, मालाड, मालवणी, कादिवली पश्चिम, चारकोप, बोरिवली, एम.एच.बीकॉलनी, गोरई	२८९०३८९९	dcpzone11-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी झोन १२	दडोशी, वनराई, आरे, समतानगर, कुरार, दहिसर, कस्तुरबामार्ग	२८२८३८८९, २८२८२५००	dcpzone12-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी (सीएडब्ल्यू महिलाविरोधी गुन्हे)		२३७०४६५६	dbcid.cawc-mum@mahapolice.gov.in
डीसीपी (सायबर गुन्हे)		२६५२९९२६	dcpcybercrime.mum@mahapolice.gov.in

XIV

मुंबईतील पोलिस स्टेशनची संपर्क माहिती^७

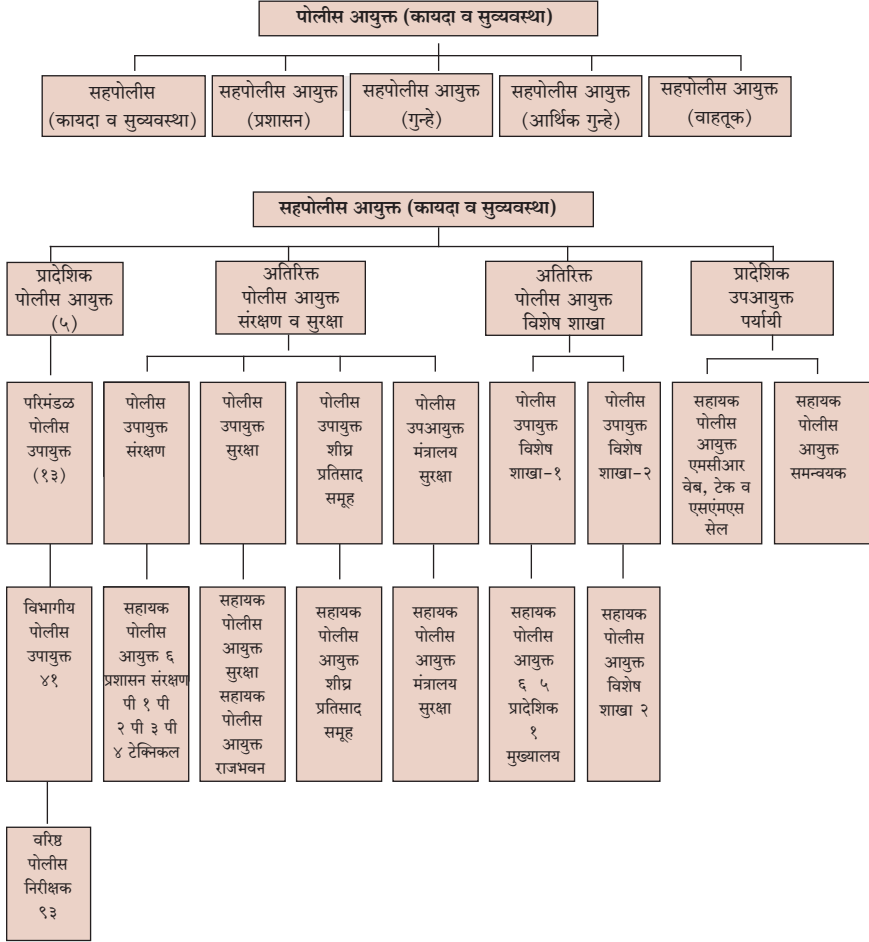
पोलिस स्टेशनचे नाव	संपर्क क्रमांक	फॅक्स क्रमांक	ई-मेल
आरे	२९२७२४८५, २९२७२४८४	२९२७२४८५	ps.aareysub.mum@mahapolice.gov.in
आग्रीपाडा	२३०७८२१, २३०७०५३२	२३०७०५३२	ps.agripada.mum@mahapolice.gov.in
विमानतळ	२६१५६३०९, २६१५६३१५	२६१५६९२१	ps.airport.mum@mahapolice.gov.in
अंबोली	२६७६२००१, २६७६२००३	२६७६२००२	ps.amboli.mum@mahapolice.gov.in
अंधेरी	२६८३१३६५, ६८३१४४७	२६८३१५६२	ps.andheri.mum@mahapolice.gov.in
अँटॉप हिल	२४०९३७६७, २४०७४४४७	२४०६४४४७	ps.antophill.mum@mahapolice.gov.in
आझाद मैदान	२२६२०६९७, २२६२०२९५	२२६७८११५	ps.azadmaidan.mum@mahapolice.gov.in
बीकेसी	२६५०४४८१, २६५०४४८२	२६५१३७१६	ps.bkc.mum@mahapolice.gov.in
वांद्रे	२६४२३१२२, २६४२३१२२	२६५१३७१६	ps.bandra.mum@mahapolice.gov.in
बांगर नगर	२८८१०१२१	२७२	ps.bangurnagar.mum@mahapolice.gov.in
भांडुप	२५९५२१७१, ५९६१९७१	२५९५४४६७	ps.bhandup.mum@mahapolice.gov.in
भोईवाडा	२४१८५६३७	२४१४४२२०	ps.bhoiwada.mum@mahapolice.gov.in
बोरिवली	२८९३०१४५, ८९०२३३१	२८९३६६०६	ps.borivali.mum@mahapolice.gov.in
भायखळा	२३७१९८०८	२३७५५२६४	ps.byculla.mum@mahapolice.gov.in
चारकोप	२८६७६५८१	२८६८२२११	ps.charkop.mum@mahapolice.gov.in
चेंबूर	२५२३२०४४, ५२२१६१३	२५२२७५६३	ps.chembur.mum@mahapolice.gov.in
चुनाभट्टी	२४०५००८६	२४०५००८५	ps.chunabhatti.mum@mahapolice.gov.in

^७ Mumbai Police – Police Station Incharge https://mumbaipolice.gov.in/Police_incharge?page=1as accessed on 21 October, 2020

कुलाबा	२२८५२८८५, २८५६८१७	२२०४३७०२	ps.colaba.mum@mahapolice.gov.in
कफ परेड	२२१८८००९, २१८३२२५	२२१८०५८८	ps.cuffeparade.mum@mahapolice.gov.in
सायबर	२६५०४००८		cyberpst-mum@mahapolice.gov.in
डॉ. डी बी मार्ग	२३८७०१८, ३८६७८७५	२३८७२८९३	ps.dbmarg.mum@mahapolice.gov.in
डी. एन. नगर	२६३०४००२, ६३०३८९३	२६३०४००२	ps.dnnagar.mum@mahapolice.gov.in
दादर	२४३०३६५४, ४२२७२२९	२४३०९४०३	ps.dadar.mum@mahapolice.gov.in
दहिसर	२८९७१६५४	२८२८४०२४	ps.dahisar.mum@mahapolice.gov.in
देवनार	२५५४४२९२, ५५६३३८१	२५५६८६८२	ps.deonar.mum@mahapolice.gov.in
धारावी	२४०७३९८८, ४०७२६४५	२४०९०३४०	ps.dharavi.mum@mahapolice.gov.in
दिंडोशी	२४६९१९२२९, ८७७०७८१		ps.dindoshi.mum@mahapolice.gov.in
डोंगरी	२३७५२४१८, ३७५३६७६	२४६९१९२२९	ps.dongri.mum@mahapolice.gov.in
गावदेवी	२३८०४५०५	२३८०३५०५	ps.gamdevi.mum@mahapolice.gov.in
घाटकोपर	२५११३२५६, ५११३९६८	२५१५३५४३	ps.ghatkopar.mum@mahapolice.gov.in
गोराई	२८४५०७६३	२८४५१८२८	ps.gorai.mum@mahapolice.gov.in
गोरेगाव	२८७२१९००	२८७२३२५२	ps.goregaon.mum@mahapolice.gov.in
गोवंडी	२५५६२१७१, २५५६२१७२	२५५६२१७२	ps.govandi.mum@mahapolice.gov.in
जोगेश्वरी	२८२२१६७२, २८२१०७६३	२८२१०७६३	ps.jogeshwari.mum@mahapolice.gov.in
जुहू	२६१८४३०८, २६१८४४३२	२३४३६११४	juhu.ps.mumbai@mahapolice.gov.in
काळाचौकी	२३७५४१२८	२३७३३०४३	ps.kalachowky.mum@mahapolice.gov.in
कांदिवली	२८०५०९०४	२८०५६६०३	ps.kandivali.mum@mahapolice.gov.in
कांजूरमार्ग	२५७८२६३६, २५७८३९९९	२५७८०७५३	ps.kanjurmarg.mum@mahapolice.gov.in
कस्तुरबा मार्ग	२८०६६१५८	२८६५७९१९	ps.kasturba.mum@mahapolice.gov.in
खार	२६४९४९७७, ६४९६०३०	२६०००४५०	ps.khar.mum@mahapolice.gov.in
खेरवाडी	२६५७०८७७	२६५७०८७७	ps.kherwadi.mum@mahapolice.gov.in
कुरार	२८४९०४४४	२८४०२९११	ps.kurar.mum@mahapolice.gov.in

कुर्ला	२६५००४७८	२६५००४७८	ps.kurla.mum@mahapolice.gov.in
एल. टी. मार्ग	२२०८०३०३, २२०८४३०२	२२०६९२३०	ps.ltmarg.mum@mahapolice.gov.in
एमएचबी कॉलनी	२८६७७४०१, ८६७७४०२	२८६७९३२३	ps.mhb.mum@mahapolice.gov.in
एमआयडीसी	२८३६१३२४, ८३६८३५२	२८३९४२०५	ps.midc.mum@mahapolice.gov.in
एमआरए मार्ग	२२६२०७५९, २६२१३१३	२२६२०७५९	ps.mra.mum@mahapolice.gov.in
माहीम	२४४४९८२१	२४४५३८३३	ps.mahim.mum@mahapolice.gov.in
मालाड	२८८२११४७	२८८२१४८२	ps.malad.mum@mahapolice.gov.in
मलबारहिल	२३६३७५७१, २३६३५५१३	२३६३५५१७	ps.malbarhill.mum@mahapolice.gov.in
मालवणी	२८८२७५५७, २८८२१३१९	२८८१००४८	ps.malvani.mum@mahapolice.gov.in
मानखुर्द	२५५७४९३३	२५५५४५११	ps.mankhurd.mum@mahapolice.gov.in
मरीन ड्राइव्ह	२२८८०२६५, २२८८०२६६	२२८८०२६७	ps.marinedrive.mum@mahapolice.gov.in
माटुंगा	२४०२१५१२		ps.matunga.mum@mahapolice.gov.in
मेघवाडी	२८२१०८६०, ८२२१६५१	२८२१०८३७	ps.meghwadi.mum@mahapolice.gov.in
मुलुंड	२५६८९८४४	२५६८४५३५	ps.mulund.mum@mahapolice.gov.in
मुंबई सागरी-१	२४४४०३९६	२४४४००९१	ps.mumbaisagari.mum@mahapolice.gov.in
मुंबई सागरी-२	२४४४०३९६	२८६९९९३४	ps.mumbaisagari.mum@mahapolice.gov.in
एन.एम.जोशी मार्ग	२३०८५७३२, ३०९५६६७	२३०७२५८७	ps.nmjoshimarg.mum@mahapolice.gov.in
नागपाडा	२३०७८१०९	२३०९२२९३	ps.nagpada.mum@mahapolice.gov.in
नवघर	२५६३३६६८, ५६३७३१४	२५६३१०६२	ps.navghar.mum@mahapolice.gov.in
नेहरू नगर	२५२२४२९१, ५२२४६४७	२५२९०९४६	ps.nehrunagar.mum@mahapolice.gov.in
निर्मल नगर	२६४७९३७२	२६४७०८७१	ps.nirmalnagar.mum@mahapolice.gov.in
ओशिवरा	२६३२३८६२, ६३२३८६१	२६३२२७५३	ps.oshiwara.mum@mahapolice.gov.in
पंत नगर	२५०१३६२४, २१०२८९१४		ps.pantnagar.mum@mahapolice.gov.in
पार्क साइट	२५७८६५१८, २५७८६५१८	२५७८९३६८	ps.parksite.mum@mahapolice.gov.in
पवई	२५७०२६९०, २५७०२८६३	२५७००२१८	ps.powai.mum@mahapolice.gov.in

पायधुनी	२३४६३३३३	२३४३६११४	ps.paydhunie.mum@mahapolice.gov.in
आर.ए.के. मार्ग	२४१८४३७५, २४१८६८३६	२४१८५६१८	ps.rakmarg.mum@mahapolice.gov.in
आर.सी.एफ.	२५५४१६९०	२५५४१९९१	ps.rcf.mum@mahapolice.gov.in
सहार	२६८२९७८३, २६८१७४८५	२६८२९७८४	ps.sahar.mum@mahapolice.gov.in
साकी नाका	२८४७४४११	२८४७२३३४	ps.sakinaka.mum@mahapolice.gov.in
समता नगर	२८८७६११९	२८८७७६१८	ps.samtanagar.mum@mahapolice.gov.in
समता नगर	२६४९३१३९, ६४९२१७२	२६४८७८५६	ps.santacruz.mum@mahapolice.gov.in
शिवडी	२३७१६१३९	६६५६७२६३	ps.sewri.mum@mahapolice.gov.in
शाहू नगर	२४०४३६२४	२४०४३६२४	ps.shahunagar.mum@mahapolice.gov.in
शिवाजी नगर	२५५६०४०२	२५५८०५०६	ps.shivajinagar.mum@mahapolice.gov.in
शिवाजी पार्क	२४२२९०५९, ४३७०६४१	२४३६२५१५	ps.shivajipark.mum@mahapolice.gov.in
सायन	२४०९९२८९, ४०२६३०७	२४०३१३७६	ps.sion.mum@mahapolice.gov.in
सर जे.जे. मार्ग	२३७४८२००	२३७७०११८	ps.jjmarg.mum@mahapolice.gov.in
ताडदेव	२३५१२१०९, ३५२५५२७	२३५३४११४	ps.tardeo.mum@mahapolice.gov.in
टिळक नगर	२५२२९३४५, ५२२७२९३	२५२७५८२८	ps.tilaknagar.mum@mahapolice.gov.in
ट्रॉम्बे	२५५६३३८२	२५५६३७१९०	ps.trombay.mum@mahapolice.gov.in
विनोबा भावे नगर	२६५००२९८, ६५००२९९		ps.vbnagar.mum@mahapolice.gov.in
व्ही. पी. रोड	२३८७२५२५, २३८२१३१२		ps.vproad.mum@mahapolice.gov.in
वाकोला	२६६८३२५७, ६६८५२३६	२६६८२७५६	ps.vakola.mum@mahapolice.gov.in
वनराई	२६८६२९३३	२६८६१६७७	ps.goregaoneast.mum@mahapolice.gov.in
वसोवा	२६३०४८१२	२६३६५४२०	ps.versova.mum@mahapolice.gov.in
विक्रोळी	२५७८२२४०, २५७८२१८९	२५७८९३६६	ps.vikhroli.mum@mahapolice.gov.in
विलेपार्ले	२६११७३१७		ps.vileparle.mum@mahapolice.gov.in
वडाळा	२४१८५२५०, २४१८५६०१	२४१८५६१६	ps.wadala.mum@mahapolice.gov.in
वडाळा ट्रक टर्मिनल	२४०३६६४५	२४०३६६४५	ps.wtt.mum@mahapolice.gov.in
वरळी	२४९३९३५२	२४९३०३८८	ps.worli.mum@mahapolice.gov.in
यलो गेट	२२६१५८३०, ६५६५०१२	६६५६५००९	ps.yellowgate.mum@mahapolice.gov.in



XIII मुंबई पोलीस पदानुक्रम^९

पोलीस आयुक्त (शहर)

सहपोलीस आयुक्त
(शहर/विभाग)

अपर पोलीस (प्रदेश)

पोलीस उपायुक्त (परिमंडळ)

सहायक पोलीस आयुक्त (विभागीय)

वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक (पोलिस ठाणे)

९. See Mumbai Police Hierarchy <https://mumbaipolice.gov.in/hir> as accessed on 19 October, 2020.



पोलीस आयुक्त



पोलीस सहआयुक्त



अपर पोलीस आयुक्त



पोलीस उपायुक्त निवडश्रेणी



पोलीस उपायुक्त



पोलीस उपायुक्त (१० वर्षांखालील सेवाकाल)



सहाय्यक पोलीस आयुक्त



पोलीस निरीक्षक



सहाय्यक पोलीस निरीक्षक



पोलीस उपनिरीक्षक



सहाय्यक पोलीस उपनिरीक्षक



प्रमुख/मुख्य पोलीस हवालदार



पोलीस नाईक



पोलीस हवालदार

महिला व बालविकास विभाग व महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग एमएससीडब्ल्यू, महाराष्ट्र शासन एमएससीडब्ल्यू, ही एक वैधानिक संस्था/निकाय आहे ज्यास दिवाणी कोर्टाला प्राप्त असलेले अधिकार आहेत. यामध्ये एक समुपदेशन आणि निःशुल्क कायदेशीर सहाय्य कक्ष आहे ज्यात महिला तक्रारदार त्यांच्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी संपर्क साधू शकतात. महिला त्यांच्या तक्रारी नोंदविण्यासाठी वेबसाइटवर ऑनलाइन तक्रारदेखील दाखल करू शकतात. याव्यतिरिक्त एमएससीडब्ल्यू, महिलांशी निगडित कायद्यांच्या अंमलबजावणीवर नजर ठेवते; तसेच मोहिमा आणि परिषदांचे आयोजन करते.

महिला व बालविभाग, महाराष्ट्र शासन
पत्ता :
३ रा मजला, नवीन प्रशासकीय इमारत
मॅडम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२
संपर्क क्रमांक : २२०२७०५०

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग एमएससीडब्ल्यू
पत्ता : गृह निर्माण भवन, गांधीनगर, वांद्रे पूर्व
मुंबई ४०००५१
संपर्क क्रमांक : २६५९२७०७
हेल्पलाईन क्रमांक : ०७४७७७२२४२४
ई-मेल : mscwmahilaayog@gmail.com
वेबसाइट : <http://mscw.org.in/>

- (i) अड्रेसिंग डोमेस्टिक व्हॉयलेंस थ्रू द लॉ - अ गाईड टू - द प्रोटेक्शन ऑफ विमेन फ्रॉम डोमेस्टिक व्हॉयलेंस
अॅक्ट २००५ -२०१० एडिशन (मार्ग) आवृत्ती (मार्ग) :
<https://www.ngo-marg.org/ddressing-domot-violence-through-the-कायदा/>
- (ii) हँडबुक ऑन लॉ ऑफ डोमेस्टिक व्हॉयलेंस, २००९ आवृत्ती (लॉयर्स कलेक्टिव्ह)
- (iii) एडिंग डोमेस्टिक व्हॉयलेंस थ्रू नॉन - व्हॉयलेंस :- अ मॅन्युअल फॉर पीडब्ल्यूडीव्हीए प्रोटेक्शन ऑफिसर्स
(लॉयर्स कलेक्टिव्ह) इन असोसिएशन विथ मिनिस्ट्री ऑफ ईदिअ अँड नॅशनल कमिशन फॉर विमेन.(२००९)
https://www.unifem.org.in/PDF/_Manual_For_PWDV-Book.pdf

टिपण

सीएचआरआय कार्यक्रम

सीएचआरआयने राष्ट्रकुल आणि त्यातील सदस्य देशांना उच्च मानवी हक्क, पारदर्शक लोकशाही आणि टिकाऊ विकास लक्ष्ये (एसडीजी) ठेवण्याचा प्रयत्न केला आहे. सीएचआरआय विशेषतः धोरणात्मक पुढाकार आणि मानवी हक्कांचा पुरस्कार करणे, न्याय मिळवणे आणि माहितीची माहिती यावर कार्य करते. त्याचे संशोधन, प्रकाशन, कार्यशाळा, विश्लेषण, एकत्रीकरण, प्रसार आणि पुरस्कार, खालील मुख्य कार्यक्रमांना माहिती देते.

१. न्याय मिळवणे (एटीजे)

● **पोलिस सुधारणा** : बऱ्याच देशांमध्ये पोलिसांना नागरिकांच्या अधिकाराचे रक्षक म्हणून नव्हे तर त्या राज्याचे अत्याचाराचे साधन म्हणून पाहिले जाते, ज्यामुळे व्यापक हक्कांचे उल्लंघन होऊन, न्याय नाकारले जाऊ शकते. सीएचआरआय प्रणालीगत सुधारणेस प्रोत्साहित करते जेणे करून पोलिस एखाद्या सुव्यवस्थेची अंमलबजावणी करण्याऐवजी कायद्याच्या राजवटीचे समर्थन करणारे म्हणून कार्य करतात. भारत आणि दक्षिण आशियातील सीएचआरआयच्या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट पोलिस सुधारणांसाठी जनमत एकत्रित करून या मुद्द्यांवरील नागरी समाजातील गुंतवणुकीला बळकट करण्यासाठी काम करणे होय. टांझानिया आणि घाना मध्ये सीएचआरआय पोलिसांची जबाबदारी आणि तिथल्या नागरिकांशी त्यांचे असलेल्या संबंधाची पडताळणी करते.

● **तुरुंग सुधारणा** : तुरुंगात CHR चे कार्य पारंपारिक पणे चलत आलेल्या बंदिस्त प्रणालीची पारदर्शकता वाढविणे आणि गैरवर्तन उघडकीस आणण्याकडे लक्ष देणे हे आहे. ज्यांना कोर्टात सादर न करता केवळ कच्चे कैदी म्हणून दीर्घकाळ तुरुंगात भरलेले/डांबलेले अशांमुळे तुरुंगातील अतिरेकी गर्दी या अश्या अस्वीकार्य घटनांमुळे सातत्याने पद्धतशीरपणे अपयशी असलेल्या तुरुंग व्यवस्थेपुढावर हक्क घेऊन, हे हस्तक्षेप आणि कायदेशीर मदतीसाठी आवाज उचलत आहे. या क्षेत्रांमधील बदलांमुळे तुरुंग प्रशासन आणि न्यायाच्या स्थितीत सुधारणा घडू शकतात.

२. माहिती मिळवणे

● **माहितीचा अधिकार** : माहिती अधिकार प्रवेशास बढती देण्याबाबत सीएचआरआयच्या तज्ज्ञतेची मोठ्या प्रमाणात मान्यता आहे. हे सर्व देशांना माहिती अधिकार (आरटीआय) संबंधी प्रभावी कायदे मंजूर करून अमलात आणण्यास प्रोत्साहित करते. कायद्याच्या विकासासाठी हे नियमितपणे सहाय्य करते आणि विशेषतः भारत, श्रीलंका, अफगाणिस्तान, बांगलादेश, घाना आणि केनिया येथे माहितीच्या अधिकाराचे कायदे आणि पद्धतींचा प्रचार करण्यास परिणामकारकरीत्या यशस्वी ठरले आहे. घानामध्ये, सीएचआरआयने, आरटीआय सिव्हिल सोसायटी युतीचे सचिवालय, म्हणून माहिती अधिकार कायदा संमत करण्यासाठी जनमत उभारले; त्यांच्या प्रदीर्घ संघर्षानंतर २०१९मध्ये यश आले. सीएचआरआय नियमितपणे नवीन कायदांचा चिकित्सकपणे अभ्यास करतात, तसेच सादर कायदे तयार करण्याच्या प्रक्रियेत हस्तक्षेप करून ते सरकार व समाजाला कसे हितकारक होतील, याबाबत ते कटाक्षान लक्ष देतात. तिला प्रतिकूल परिस्थितीत तसेच सांस्कृतिकदृष्ट्या विविध न्यायक्षेत्रांत कार्य करण्याचा अनुभव आहे. सीएचआरआयने नवीन आरटीआय माहिती अधिकार कायदे विकसित करण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या देशांमध्ये मौल्यवान अंतर्दृष्टी आणली आहे.

● **अभिव्यक्ती आणि मतस्वातंत्र्य** : दक्षिण आशिया मीडिया डिफेंडर नेटवर्क (सॅमडेन) : दक्षिण आशियामधील मीडिया कर्मचाऱ्यांवर वाढते हल्ले; भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर दबाव यांविषयी आवाज उठविण्यासाठी, सीएचआरआयने मीडिया व्यावसायिकांचे एक प्रादेशिक नेटवर्क विकसित केले आहे. हे नेटवर्क, दक्षिण आशिया मीडिया डिफेंडर नेटवर्क (सॅमडेन) या नावाने ओळखले जाते. ते प्रतिपादित करते की, असे स्वातंत्र्य अविभाज्य आहे आणि त्यांना कोणत्याही राजकीय सीमा माहित नाहीत. सॅमडेन हे भेदभाव आणि धमकी यांचा अनुभव घेतलेल्या मीडिया माध्यम व्यावसायिकांच्या एका मुख्य गटाद्वारे चालविले जाते. सॅमडेनने माध्यमांवरील दबाव, प्रसारमाध्यमाची होणारी गळचेपी आणि प्रेस स्वातंत्र्य यांविषयांवर प्रकाश टाकण्यासाठी दृष्टिकोन विकसित केला आहे. हे माध्यमांना एकत्रित करून जनमत उभारणेचे कार्य करीत आहे जेणे करून सहाकार्य आणि संक्षेपाद्वारे त्यांना बळ प्राप्त होईल. तसेच सॅमडेनला आरटीआय चळवळ आणि कार्यकर्त्यांशी जोडल्याने त्याची खरी ताकद वाढेल.

३. आंतरराष्ट्रीय वकिली आणि प्रोग्रामिंग :

कृतीपेक्षा युक्ती सोपी असते म्हणून, आपल्या प्रमुख अहवालाद्वारे सीएचआरआय, यूएन ह्युमन राइट्स कॉन्सिल UNHRC मधे कॉमनवेल्थ सदस्य देशांच्या मानवाधिकार दायित्वांच्या पालनाचे परीक्षण करते. हे मानवी हक्क आव्हानांच्या आसपास आहे आणि यूएनएचआरसी, कॉमनवेल्थ सेक्रेटरीएट, कॉमनवेल्थ मिनिस्ट्रीयल अंक्शन ग्रुप आणि आफ्रिकन कमिशन फॉर ह्युमन अँड पीपल्स राइट्स यांच्या सह प्रादेशिक आणि आंतरराष्ट्रीय संस्थांमध्ये सातत्याने व्यूहरचना आखून रणनीतिकपणे आवाज उठवते व एसडीजी १६ लक्ष्य आणि एसडीजी ८.७ चा पाठपुरावा करून राष्ट्रकुल सदस्य देशांना जबाबदार ठेवते आणि त्यांचे वैश्विक नियतकालिक पुनरावलोकन करते. आम्ही मानवाधिकारांसाठी आवाज बुलंद करणाऱ्यांच्या रक्षणासाठी आणि त्यांना नागरी समाजात काम करण्यास वाव मिळवण्यासाठी (त्यांचा आवाज दडपला जाऊ नये म्हणून) वकिली करतो आणि जनमत एकत्र करतो.

४. एसडीजी ८.७ : गुलामगिरीचे समकालीन प्रकार/पद्धती

२०१६ पासून, सीएचआरआयने संयुक्त राष्ट्रांचे सातत्यपूर्ण विकास उद्दिष्टाचे (एसडीजी) ८.७ हे लक्ष्य गाठण्यासाठी राष्ट्रकुल राष्ट्रांवर दबाव आणला आहे, 'बेटबिगारी निर्मूलनासाठी त्वरित व प्रभावी उपाययोजना करणे, आधुनिक गुलामी व मानवी तस्करी दूर करणे व बालकामगारांचे सर्वात वाईट प्रकार; जसे बालसैनिकांची भरती आणि त्यांचा सैनिक म्हणून उपयोग यांस प्रतिबंध घालून व निर्मूलन करून त्यांना सुरक्षित ठेवणे आणि २०२५ पर्यंत सर्व प्रकारांची बालमजुरी नष्ट व्हावी, यांचा समावेश आहे.' जुलै २०१९मध्ये सीएचआरआयने कॉमनवेल्थ ७.७ नेटवर्क लॉच केले, ज्यामुळे स्थानिक स्वयंसेवी संस्था यांच्यासह भागीदारी/सहकार्याने कॉमनवेल्थ देशांमधील गुलामीचे समकालीन प्रकारांचे निर्मूलन केले जाईल. पाच विभागिय क्षेत्रांतील अंदाज ६० स्वयंसेवी संस्थांचे सदस्यत्व असलेले, हे नेटवर्क देश-निर्गडित आणि विशिष्ट विषयासंबंधी ज्ञान-सामायिकरण करणे आणि चांगल्या गोष्टी राबविण्यासाठी तसेच सामूहिक वकिली बळकट करण्यासाठी एक व्यासपीठ म्हणून कार्य करते.

मुंबईतील अत्याचारग्रस्त महिला व मुलांना मदत करण्यासाठी ही निर्देशिका अत्यंत उपयोगी आहे. 'महिला व मुलांचे घरगुती अत्याचारापासून संरक्षण कायदा २००५' अंतर्गत सेवा पुरवठादार, पोलीस ठाणी आणि मुंबईतील वरिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्यांचे व त्यांच्या कार्यालयांचे क्रमांक, महत्त्वाच्या हेल्पलाइन, वेबसाइट्स, सिव्हिल सोसायटी संस्थांचे क्रमांक या निर्देशिकेमध्ये दिले आहेत. अशा प्रकारची माहिती एकत्रित असल्यामुळे वेळेत सर्वापर्यंत मदत मिळून पीडितांचे जीवन अधिक सुसह्य होईल, असे वाटते.



**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

South Asia

फ्रीडरीच नौमन फाउंडेशन फॉर फ्रीडम

प्रादेशिक कार्यालय दक्षिण आशिया

६, यूएसओ हाऊस, यूएसओ रोड

विशेष संस्था क्षेत्र

नवी दिल्ली ११००६७



CHRI
Commonwealth Human Rights Initiative
working for the practical realisation of human rights in
the countries of the Commonwealth

कॉमनवेलथ ह्युमन राइट्स इनिशिएटिव्ह

५५ ए, तिसरा मजला, सिद्धार्थ चेंबर्स-१,

काळूसराय, नवी दिल्ली -११००१६, भारत.

दूरध्वनी : +९१ ११४३१८०२००, फॅक्स : +९१ ११ ४३१८०२१७.

ई-मेल : infohumanrightsinitiative.org.

वेबसाइट : www.humanrightsinitiative.org. ट्विटर : CHRI_NT